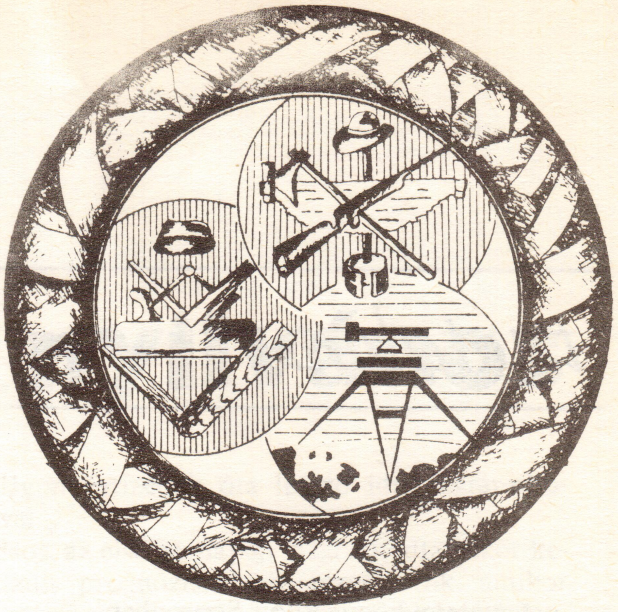
SOPRONI EGYETEM

Az Erdészeti és Faipari Egyetem lapja

Megjelenik: 1953 óta

1986. március-április-május

Karneváli hangulatban?!

tartalom:

Egyetemi könyvesbolt Sopronban! 4
Ökoklub-rovat 5
A kastélyról 10
Sajtóstábori összeállítás 13
Kollégium 17
„Gazdálkodni fogunk..." 18
Egy láthatatlan társadalmi osztály 19
Utódaink tanulságára 20
Cikk rólunk és... 21
A szegedi TTK Küldöttgyűlés határozata 22
Életmentő erdész 23
Tell Vilma és Rubin Hód 24
Könyvismertetés 27

Soproni Egyetem HU ISSN 0139-4274. Felelős szerkesztő: Dr.Németh András. Diákszerkesztők: Árkossy Tamás, Simor Árpád.
Szerkesztik a hallgatók. Felelős kiadó: Dr.Gál János. Szerkesztőbizottság címe: 9400 Sopron, Bajcsy Zs.u.4. Tel.: 11-100/289.
Készült az EFE Jegyzetsokszorosító Részlegében 350 példányban. Vezető: Dr.Rácz József

„büntetni a bóvlit"

Pártnap, a nyilvános

Dr.Kozma Ferenc közgazdász, a Politikai Főiskola tanára nagysikerű pártnapot tartott 1986. február 19.-én a matematikai előadóban. Történelmi háttérrel, érzékletesen felvázolta a magyar gazdaság kialakulását, jellemezte mai helyzetét, s a kibontakozás irányát. Gazdaságunk – mint köztudott – erősen összefonódott a világgazdasági környezettel. Ez valós tény s nem egyszerűen szeretem- nem szeretem kérdése. Természeti erőforrásaink szűkös volta, viszonylagos tőkeszegénységünk, kialakult gazdasági struktúránk, annak egész anatómiája eredményezi, hogy termelésünk mintegy 45 %-a külpiacra orientált.

Az eredeti tőkefelhalmozásból kimaradtunk, (16-17. sz.) hiszen létünkért ezidőben zajlottak a török iga elleni küzdelmek... Viszonylagos fejlettségünk mégis biztosította, hogy a második világháború utáni gazdasági fellendülésben mi is részt vehettünk. 1973-ig még „premizálták" azt a feldolgozottsági fokot, amit gazdaságunk produkált. S azután?...

Részben az olaj-ár robbanás, részben a tőkeerősebb országokban tapasztalható innovációs fejlődés szinte máról-holnapra „leértékelte" termékeinket, nemzeti munkánkat. Ez volumenében kb. 24 %-os; mert nem olajjal és nem ultramodern cikkekkel kereskedünk. E nagymérvű világpiaci leértékelődés egy nyitott szerkezetű országban, következményei kivédésére az alábbi megoldásokat kínálja:

– terhelni a lakosságot,
– lecsökkenteni a beruházásokat,
– külföldi kölcsönök felvételéhez folyamodni.

A magyar gazdaságpolitika – évtizedek óta – életszínvonal-centrikus. Amellett olyan természetű importot, amelynek mintegy 3/4-e anyag, nem nagyon lehet csökkenteni. Nehezíti helyzetünket, hogy az egyébként méltán híres és ütőképes ágazatunk, a mezőgazdaság termékeinek meg kell küzdeniük a világon évtizedek óta létező idült agrár-ollóval...

Nos, az első gazdasági megrázkódtatáskor készült prognózisra való reagálásunk, amikor kölcsönöket vettünk fel, mint gazdasági döntés, helyes volt. A 2-3 év utánra várt gazdasági fellendülés azonban „nem jött be", tehát a prognózis hibásnak bizonyult. Mind keleten, mind nyugaton...

Ekkor, erőltetett exportnöveléssel, a terhek lakosságra való átterhelésével – volt ország, ahol így tettek – mi nem éltünk. A szabadjára engedett árak – évi 30 %-os infláció! – politikájával sem éltünk. Inkább csökkentettük, mintegy feleztük a beruházásainkat. Az ezt követő elhalasztások elsősorban a feldolgozóiparra, és utóbbi években a mezőgazdaságra tolódtak. Annyira, hogy esetenként már veszélyeztették az egyszerű újratermelést is. A lecsökkent beruházásokat tovább nem csökkenthettük!

Egy példa a más megoldásra: Japán. A sokak által csodált gazdaságban 1974-ben (!) 25 %-os fogyasztás csökkenést léptettek életbe. Ebből tellett azután a későbbiekben erőgyűjtésre, megújúlásra... Számunkra továbbra is feladat a 24 %-os cserearányromlást, azaz jövedelem-csökkent termelést eltüntetni.

Végül is: történelmi elmaradottságunk „egyik felét" behoztuk. Kb. 30 év alatt mindenkinek sikerült munkahelyet, munkaeszközt biztosítani. A mai kor feladata, történelmi elmaradottságunk „másik felének" behozása, azaz a rendelkezésünkre álló munkaeszközökkel való hatékonyabb munka.

A – mondhatni – közepesen fejlett munkakultúránkat kell most fejlett munkakultúrává alakítani. Teendőinkre egy-két példa: – fajlagos energia felhasználásunk 25 %-al több, mint amit a technológiáink igényelnének; – a ferrum felhasználás Magyarországon kb. 30 %-al haladja meg a feltétlen szükségeset; – építőanyagaink 100 egységéből, mintegy 70 % jelenik meg a ráfordítást hordó épületben; – gyümölcs, zöldségterméke-

(folytatás a 23. oldalon)

„kedvezményesen és részletre"

Egyetemi könyesbolt Sopronban!

Az ország néhány városában egyetemi könyvesbolt is működik. Szinte az egyetemi város, az egyetemi székhely tartozékaként szerepelnek. Vajon egyszerűen egyfajta „status-szimbólum" megszerzéséről, kiérdemléséről van szó? – Kérdeztük dr. Hiller Istvánt az EFE Központi Könyvtárának főigazgatóját.

– Koránt sem. Egyetemünk és a Könyvértékesítő Vállalat – röviden a KÖNYVÉRT – komolyabb célokat követ. Ez pedig: könyvtárunk, így egyetemünk jobb szakkönyvellátása, valamint dolgozóink és hallgatóink könyv- és jegyzetvásárlási igényeinek maradéktalan kielégítése.

– Miképpen érhető ez el? Nem keltünk-e túlzó igényeket? Mit tud vállalni és biztosítani a KÖNYVÉRT?

– A KÖNYVÉRT vállalja, hogy kialakítja és üzemelteti az egyetem területén, az egyetemi vezetés által kijelölt helyen (ideiglenesen az új kollégium aulájában) – a KÖNYVÉRT EGYETEMI KÖNYVESBOLT-ját. A bolt tervezési és berendezési költségei a KÖNYVÉRT-et terhelik. Ennek ellenértékeként helyiségbérleti és közüzemi díjat nem fizetnek.

Partnereink vállalják továbbá, hogy a könyvtár állománygyarapítása a Könyvtárellátó Főosztályon szerződésben lekötött beszerzési keret terhére, de elsősorban a bolton keresztül történjék. A bolt rendszeres és folyamatos ellátását biztosítják olyan friss könyvanyaggal, amelyre a könyvtárnak – a gyűjtőkörének megfelelően szüksége van. Külön szolgáltatás, az utánrendelés biztosítása. Speciális szolgáltatás lesz, hogy a hazai, nem hivatásos kiadóknál megjelent szakkönyveket az egyetem könyvtárának, dolgozóinak és hallgatóinak igénye szerint megkísérlik beszerezni.

– Lehet-e kedvezményesen és részletre vásárolni? Mi lesz a jegyzetárusítással?

– Természetesen, a vállalat feltételei szerint az egyetem dolgozói részére részletvásárlási lehetőséget biztosítanak. A hallgatók részére az utalványok alapján kiadható jegyzeteket kedvezményes áron forgalmazzák majd.

– Milyen lesz a bolt nyitvatartása?

– A megállapodás szerint, a bolt nyitvatartási idejét az egyetem igényeinek és a várható forgalom alakulásának figyelembevételével alakítják ki. Tehát számíthatunk a szükségletnek megfelelő rugalmasságra is.

– A kollégiumi elhelyezés a helyben lakóknak talán még „luxus" is, de mennyire ideiglenes és melyek a távolabbi tervek?

– Az egyetem, jogszerű használatában lévő Templom u. 4. sz. alatti épület földszintjén – a megkezdett műemléki munkálatok befejezése után – könyvesboltot létesít. Ott nyiltárusítási boltot tervezünk, ahol magyar és idegen nyelvű kiadványokon kívül szakmúzeumunk műtárgymásolatait, emléktárgyait, oklevél-másolatokat, facsimiléket is árusítanánk.

Távolabbi terveink között szerepel, hogy az egyetem felajánlásai alapján, a könyvtár Európahírű, múzeális könyvanyagából (Selmeci Gyűjtemény) válogatott művek reprintje kiadásra kerülhessen. Ehhez a törekvéshez a KÖNYVÉRT megadja segítségét. Elképzeléseink között szerepel, hogy a fertődi kastély területén is elárusító helyet alakítsunk ki.

– A jelen szerződés ujdonságát, fontosságát miben lehetne összefoglalni? – kérdeztük befejezésül dr. Hiller Istvántól.

– A jelen szerződés mindkét fél részére rendkívüli fontosságú, mivel a könyvtárellátás megújításában, korszerűsítésében – elsősorban az egyetemi és főiskolai szakkönyvtárak ellátását illetően – modellként, adott esetben példaként szerepelhet. Ha már példáról beszélünk, itt jegyzem meg, egyedül nálunk sikerült megteremteni az országban a közgyűjtemények egységét. Azaz a könyvtár, a múzeum, és levéltár, mint sajátos közgyűjtemények szoros együttműködését...

– Köszönjük a beszélgetést! Várjuk a bolt nyitását, hiszen a korszerű szakmai és általános tájékozódás lehetőségének kitágulása nemcsak az egyetem polgárainak, hanem városunk lakosságának is gyarapodását szolgálhatja.

új rovat: ÖKOMIX

Amint az látható, új színfolttal gazdagodott az Egyetemi Újság, legalábbis reméljük, hogy ez gazdagodásnak nevezhető majd. Megpróbálunk ugyanis egy állandó rovatot megindítani, amit egyelőre a nemrégen alakult Ökoklub tagjai állítottak össze, de a célunk inkább az, hogy fórumot teremtsünk mindennemű környezetvédelmi észrevételnek, amely megérdemli, hogy közreadják azt. Mit szeretnénk elérni ezzel a rovattal? Főleg azt, hogy minél többen elolvassák, és minél többen elgondolkozzanak a leírt problémákon. Tudjuk persze, hogy ezt idáig még csak a Ludas Matyinak és a Tollasbálnak sikerült elérnie, de mi, úgy néz ki, optimisták vagyunk.

Nem gondoltuk azt, hogy ezáltal az aktív környezetvédők száma hirtelen 120 %-ra emelkedik majd, mi megelégszünk azzal, ha a jövőben minél több olyan mérnök kerül vezetői posztra, aki a döntéseiben a természetre ható tényezőket is fontolóra veszi. Ma divatosan ezt ökológiai szemléletnek hívják, és ha ez általánosan elterjedne, talán még a környezetvédők is munkanélküliekké válnának. Érdekes módon azonban tanulmányútjainkon, gyakorlatokon azt láthatjuk, hogy az sokszor az erdőmérnököknek sem egyértelmű jellemzője.

Bízunk abban, hogy ezt a rovatot sikerül majd mindig érdekes és elgondolkodtató tartalommal megtölteni.

Tisztelettel:
az elkövetők.

Kedves Barátunk!

Bizonyára hallottál már a Kaán Károly Ökoklubról, de talán még nem tudod, hogy mivel is foglalkozik!?

A klub azért alakult, hogy lehetőséget adjon természetvédelmi munkára azoknak a hallgatóknak, akik szeretik és féltik a természetet – a fákat, a virágokat, az állatokat, a szép tájat, a jó levegőt, a tiszta patakot.... – és szívesen tennének is pusztuló természeti értékeink megmentéséért.

A klub munkáját három szakcsoportban végzi. Egy állattani, egy növénytani és egy ismeretterjesztő szakcsoport keretében. A klubtagok természetesen több csoport munkájában is részt vehetnek. Klubunknak bárki tagja lehet, aki egyetért irányelveivel.

Mit csinált eddig a klub? Rendszeres előadásokat szervezünk, melyeknek egyre nagyobb a sikerük: a Bükki Nemzeti Park kérésére megszerveztük egy szigorúan védett madár a kerecsen sólyom egyik fészkének őrzését a költési időszakban. (Biztosítandó a költő madár háborítatlanságát); a denevérek – e védett és nagyon hasznos kisemlősök – védelmére megsegítésére denevérodukat építettünk; új „várat" kaptak a gyöngybaglyok is az ágfalvi templom tornyában; a téli időszakban madáretetőket helyeztünk ki a Szárhalmi-erdőben, tavasszal kitisztítottuk a hegyvidéken elhelyezett odukat; rendszeresen kijárunk az erdőbe, figyeljük – és fotózzuk a növényeket és állatokat, anyagot gyűjtünk készülő előadásokhoz, TDK-munkákhoz. Felvettük a kapcsolatot az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatallal és más oktatási intézmények természetvédelmi klubjaival, iparkodunk munkánkat összehangolni velük. Tervezzük a visszaszorulóban, kipusztulóban levő védett növényfajok előfordulási helyének védelmét, mesterséges szaporítását és terjesztését (a Növénytani Tanszék segítségével). Klubunk munkatervében szerepel egy „madárkert létesítése a Kuruc-dombon, ennek munkálatai meg is indultak, de a továbbiakban a városi tanács illetékeseinek támogatását igénylik, hogy legyen is belőlük valami....

Mindezeken kívül szeretnénk megvalósítani minden olyan jó ötletet, mellyel – remélhetőleg – Ti fogtok fordulni hozzánk.

Ha tetszenek az itt leírt programok és részt vennél bennük, esetleg van valami jó ötleted – kérjük mihamarabb jelentkezz Dobrosi Dénesnél (r.k. 217. sz.) vagy Lehoczky Istvánnál (r.k. 152. sz.).

És még valami! Kérjük kísérjétek figyelemmel a menzán lévő hirdetőtáblánkat. Mindig fogunk értesíteni Benneteket, hogy mikor, és miben várjuk segítségeteket.

Üdv a természetvédőnek!
(Kaán Károly Ökoklub)

A kerecsensólyom

A kerecsensólyomnak tőlünk délre és keletre van inkább az elterjedési területe. Nálunk főleg hegyvidéki erdőkben találhatók, esetleg folyóártereken, és alföldi erdőkben. A déli kitettségű sziklákon vagy gerinceken talál fészkelőhelyet. Az öreg, ritkás állományú bükkösöket kedvelik.

Sziklán és fán egyaránt fészkel. Legtöbbször holló, vagy más ragadozómadár előző évi fészkében költi ki a március végén, április elején rakott 2-5 db tojást. Főleg a tojó ül a tojásokon. A kikelt fiókákat az első két hétben a tojó még védi a hideg, vagy a napsütés ellen. 5-6 hetes korban azonban kirepülnek a fészekből. Ezután az öregek látványos módon tanítják a fiatalokat a zsákmányszerzésre.

Kedvenc táplálékuk az ürge és a hörcsög. Ezek a megtelepedését is meghatározhatják. Hiányukban főleg madarakra vadásznak.

A fészkelőhelyén február elejétől novemberig tartózkodik, sőt előfordulhat, hogy a fészkelőhely közelében telel át. A fiatalok azonban mindig vonulnak. A telet zömmel Észak-Afrikában töltik.

Nálunk sajnos az utóbbi időben erősen megfogyatkozott az állománya. Ma kb. 20 pár költ Magyarországon. A tojások és a fiókák szedése még ma sem szünt meg, pedig egyre több fészeknél megoldották az egyedi őrzést. Ezen kívül a korai hideg esők is elpusztíthatják a költést, sőt rágcsálók által tönkretett fészket is találtak már. A jövőben még fokozottabb erőfeszítéseket kellene tenni az állomány fenntartására ahhoz, hogy utódaink ne csak képekről ismerhessék meg ezt a sebes röptű ragadozómadarat.

Aktív természet-védelem

Aktív természetvédelmen értem azt, mikor egy-egy védett növény, állat, faj védelmén (őrzés, bekerítés, figyelemfelhívás) túl, megpróbáljuk mesterségesen szaporítani, terjeszteni. Mielőtt azonban megpróbálkozunk ezzel a tevékenységgel, nem árt ha tudunk néhány dolgot.

Ha egy területre jelenleg ott nem található kipusztult növényfajt próbálunk telepíteni, mielőtt magot gyűjtenénk, jó ha tájékozódunk afelől, hogy az illető növény ott őshonos volt-e, miért tünt el (lehet természetes folyamat is), milyenek esélyei a megélhetésre, és egyáltalán jó ha mindent tudunk a növényről és a területről.

A nem őshonos fajok betelepítéséről eltérő vélemények vannak. Sokan faunahamisításnak minősítik. Ha ilyen dolgot mégis elkövetnénk, be kell jelenteni az OKTH helyi felügyelőségén.

Nagy hibát követhetünk el, ha egy őshonos fajt próbálunk gyarapítani. Ilyenkor csak helyi szaporítóanyagot használjunk, ugyanis más populációból, esetleg az ország másik végéből származó egyedek könnyen génerózióit okozhatnak. Általában nem áll módunkban hogy az idegen szaporítóanyagot örökléstani vizsgálatnak vessük alá, és így nem tudjuk mit tartalmaz a genetikai kód, mennyire van nyoma a helyi speciális mikrokörnyezetnek. Könnyen előfordul, hogy az idegen egyedek egészen más viszonyokhoz alkalmazkodott tulajdonságokat hordoznak. Ivaros szaporodás során a gének keveredése miatt végülis az eredeti populáció leromlik, életképtelenné válik.

Védett növények terjesztésekor ezért mindig körültekintően kell eljárni, mert könnyen ellenkező hatást érünk el. (Ezeket az információkat dr.Csapody Istvántól szereztem a KISZ Házban tartott előadása utáni beszélgetésen.)

Gy.P.
(Ökoklub)

Ja, akkor nem szóltunk...

Tanulmányúton voltunk éppen, és a Kisalföld csemetekertjeit látogattuk szorgalmasan, mikor érdekes sztori esett meg velünk. Álmos hangulatban közelítettünk meg éppen egy jól eldugott kertet, mikor egy autóra lettünk figyelmesek, amely egy patak közepén álldogált. Nem unatkozhatott, mert egy fickó is volt vele, aki éppen egy mosókefével próbálta lemosni róla a hosszú hónapok piszkát. Valaki közülünk felhívta a figyelmét, hogy a civilizáció közben eljutott oda, hogy ezt már kocsimosóban szokták elvégezni, de emberünket nem sikerült meghatni. Pár harciasabb társunk már azt latolgatta, mi lenne, ha pár percre belelógatnánk a fickó fejét a patakba, de ezeket lecsendesítettük. Ehelyett inkább megkérdeztük tőle, mit csinálna, ha szólnánk a helyi környezetvédelmi felelősnek. Ez egy hangszórót is megérdemlő kérdés volt. A fickó is értékelte. Sőt! Elmosolyodott...., ... és megjegyezte, hogy ő a helyi környezetvédelmi felelős.

Sz.K.

A leánykökörcsin

A leánykökörcsin közép-európai flóraelem. A meszes, sziklás és száraz lejtőkön, homoki réteken és legelőkön fordul elő, néha egészen tömegesen. Az alföldünkön már ritka faj, a hegyvidéken gyakori. Nagy, kehelyszerű virágai felállnak, eleinte pelyhes szőrűek, később a megnyúlt szár csúcsán farkszerű, bozontos bibeszálú terméskék fejlődnek.

A leánykökörcsin sajnos túlságosan szép virág, és termőhelyei a kirándulóknak nagyon is szem előtt vannak. Gyakran előfordul, hogy hervadt csokrait az ösvények szélén eldobálva látjuk, néha pedig már csak a „gyűjtők" által feltúrt réteket csodálhatjuk meg. Pedig az idős töveknek az átültetésére alig van remény a kiskertekben, az eltávolított növénykék pedig így nem tudják magvaikat beérlelni, nem csoda hát, ha sok helyről eltünik.

Sok társával együtt ezt a növényt is védetté nyilvánították, de az ellenőrzések hiányában félő, hogy ez csak formalitás. Pedig jó lenne még sokáig gyönyörködni a természetnek eme fennséges hangulatot árasztó lila virágú tavaszi csodájában.

A kastélyról

A 18. század elején vadásztanya volt e helyen, ami később mulatóházzal bővült... Vadászat és szórakozás – mulatás, kikapcsolódás. A kastély, illetve egykori „őse" eredeti célját, rendeltetését most útmutatóul idézem. Ugyanis a műemlék épületek hasznosításával kapcsolatosan mindig felmerül az igény, hogy a hasznosulás/hasznosítás lehetőleg eredeti rendeltetésének megfelelő legyen.

Az 1720. júliusától évtizedeken (!) keresztül épített, szépített kastély azután már nem egyszerűen vadásztanya és mulatóház, hanem főúri rezidencia lett. A vadászat és a mulattatás azonban a kastély egyik fontos „szolgáltatása" volt az idők során szinte mindig. A vadaskert, a lovarda, a vendéglő, a muzsikaház, operaház és a bábszínház, stb. mind e célt szolgálták.

A „Magyar Verszália" fénykora 1768-1790 évekre esett, amikor nyaranta egyik ünnepséget a másik követte. Az 1772-es káprázatos ünnepségről Bessenyei György az „Eszterházi vigasságok" című költeményében számolt be országnak-világnak, késői utódoknak. Művében, a bevezetőben írott vezérszavakra – vadászat és mulatság – idézetet is találni:

„Vadászatra indul az egész társaság
Különös örömet formált a mulataság."

Poétát emlegetve, Fertődről – a korabeli Eszterházáról – nem lehet ma szólni Haydn nevének említése nélkül. A világhírű zeneszerző működése, alkotó korszaka több mint negyedszázadon át összekapcsolódott az Esterházy-családdal (1761-től), és a kastélyban folyó élettel (1766-tól)..

Az egykori Esterházy-kastély sok viszontagság után ma állami tulajdon. Szervezetileg az Erdészeti és Faipari Egyetem Fertődi Kastélya. Kastély-múzeum, Haydn-emlékhely, szálloda, illetve kertészeti szakközépiskola otthona. Különkiállításoknak, koncerteknek, báloknak, tanácskozásoknak is helyszíne. Az alábbiakban, fenntartásával, hasznosításával kapcsolatosan egy-két javaslatot szeretnék összefoglalóan ismertetni.

A fertődi kastély fenntartásához, működtetéséhez, nemcsak a múltban, a jelenben és a jövőben is pénz, nem kevés pénz kell. Az EFE, mint költségvetési intézmény csak megfelelő – tőkeerős – partnerekkel tudná az észszerűen gazdaságos, tartamos és a „közszolgáltatást" a lehetőségek határain belül bővítő működtetéshez az anyagiakat előteremteni. Szerencsére, kis hazánkban egyre többen felismerik az intézmények közötti együttműködésben rejlő lehetőségeket és gyakorolják is azt...

A Kisalföld nyugati szögletében, a Hanság és Fertő-vidék találkozási helyén, a Nyugat-Dunántúl idegenforgalmi körzetébe tartozó kastély hasznosítását műemléki, kultúrtörténeti szerepének sérelme nélkül, annak megőrzésével kell biztosítani...

Az eredeti rendeltetés mai korban való értelmezésével, a vadászat és mulatás, azaz szabadidő-központ kifejlesztése ésszerűen kínálkozik a jobb hasznosítás alapjául. Részletesebben kifejtve:

Fertőd, állami kastély egyrészről, mint szálloda, a pihenés üdülés és szórakozás szolgálatában állhatna. A reprezentatív szállodai lehetőségek mellett a szélesebb és olcsóbb (nagyobb forgalmú!) turizmusra is gondolva üzemelhetne. A vidéki pihenés másutt is bevált kellékeivel: lovaglás, kocsizás (TSz-el, vagy állami gazdasággal?), természet-figyelés, fotózás, stb. mellett sajátos kosztümös bemutatóktól egészen a vadászat-technikai játékokig szervezett és ajánlott programokkal. Azontúl a zenei kultúra – Hadyn emlékhely! – eseményeivel: koncertekkel, zenei táborral, stb. És vidámabb rendezvényekkel: majálissal, juniálissal, vagy karnevállal, az egykori „eszterházi vigasságok" mai felújításával...

Fertőd állami kastély, másrészről az Erdészeti és Faipari Egyetem Fertődi Kastélya. Miben adhatna sajátosat az országnak de a világnak is a soproni egyetem itt s természetesen kaphatna erkölcsi és anyagi viszonzást? Mindenekelőtt a vadászati kultúra ápolásában. E helyütt kiépítésre kerülhetne – egy vagy több partneres együttműködéssel – egyfajta hazai vadászati-centrum.

E központ részei, illetve működési terei lehetnének, pl. állandó és időszaki kiállításokkal szervezett vadászati múzeum (mint a központi erdészeti-faipari múzeum vadászati gyűjteménye!), történelmi fegyvergyűjtemény – utóbbi az egykori lovagteremben. A vadászkiállítás a szabadon élő vadállomány – mint nemzeti kincs – megőrzésére és fenntartására, továbbá a környezet védelmére és fejlesztésére szolgáló törekvések jó ismertetője lehetne. Bemutatná a vadász mai feladatait, kötelességeit és példát (példákat) mutatna az állat- és növényvédelemre. Az utóbbiakat jól szolgálhatná – a már többek által korábban felvetett – „Fertő-tó múzeum" vagy pontosabban állandó kiállítás. A hazai természetvédelem e térségben megvalósuló tevékenységéről és feladatairól szólna, bemutatva a kb. 20 000 éves, legnyugatibb sztyepei tó világát...

A kastélyban vadász-iskolát (oktatási-továbbképzési kabinetet) is lehetne működtetni. A vadász-iskola minden gyakorlati vadász (vadászati felügyelők és hivatásos vadászok, stb.) kiképzésére és továbbképzésére szolgálhatna. Alkalmat teremthetne a vadászatra felkészülő állampolgárok számára is a vadászathoz tartozó összes feladat megismerésére, modellezett és gyakorlati bemutatókkal.

A vadászati oktatást és továbbképzést szemináriumok, tanfolyamok, munkaértekezletek, vadász-kultúrtörténeti bemutatók, stb. formájában lehetne biztosítani. Előadások, megbeszélések, gyakorlati bemutatók, lőgyakorlatok, vadmegfigyelések, stb. szolgálhatnák a képzés sikerét.

Konferencia és oktatóterem, kiterjedt szabadtéri vadászbemutató-hely mellett különböző korszerű szemléltető eszközök, diapozitívek, filmek, video-filmek, vadászat-technikai terepasztalok, modellek, játékok, szimulátorok, stb. tehetnék élményszerűvé az oktatást. Véleményem szerint a foglalkozásokat, szállást, ellátást 20-25 főre, keret-létszámra kellene tervezni, hogy hatékony és gazdaságos legyen. Természetesen ezen a bázison már továbbképzést is lehetne szervezni.

Fentebbieket jól szolgálhatná egy vadaskert (vagy akár több, kisebb, speciális kert: disznós-kert, dám-kert, fácán-kert, stb.) Elsősorban mint a szemléltető oktatás kisegítő eszközei, de vadászati kísérleti megfigyelések beállítására is alkalmassá lehetne ezeket tenni. Természetesen a szélesebb értelemben vett nagyközönség számára, mint idegenforgalmi látványosság sem lebecsülendő a vadas-kert!....

Összegezve tehát: vadász-múzeum, vadásziskola, vadas-kert lehetnének azok a szervezeti egységek, amelyek az EFE szakmai profiljába tartoznak. Jó partnerekkel, készséges együttműködőkkel (erdő- és vadgazdaságok, MAVOSZ, más egyetemek szaktanszékei és intézetei, OKTH, stb.) bizonyára mind a szűkebb szakma, mind a hazai és külföldi idegenforgalom tömegeinek „közművelésében" hasznos fórum, jól funkcionáló központ lehetne a fertődi kastély, azaz az Erdészeti és Faipari Egyetem Fertődi Kastélya!...

Cs.Németh András

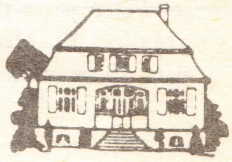

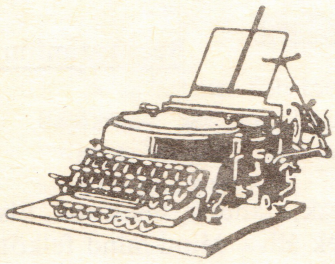
Berkics Miklós: Újságolvasó nő

Egy táborról a szervezőknek – jót vagy rosszat egyként – hamis dolog írni. Ehelyett álljon ehely t egy rövid hír a debreceni Egyetemi Életből, no meg egy csokor a fertődi diáksajtós-találkozó terméséből. A válogatás önkényes, de ha tetszik, a szeptemberi számban folytatjuk a tallózást.

-simor-

Tábor hibapont nélkül

Április 1. és 6. között rendezték meg az ez évi esedékes diákújságíró-találkozót a sporoni Erdészeti és Faipari Egyetem házigazdai támogatásával Fertődön. Az ország különböző pontjairól összeverődött mintegy félszáz sajtó felé kacsintgató számára már a csodálatos Eszterházy-kastélyban történt elszállásolás is maradandó élményt jelentett. A programok pedig minden előzetes várakozást felülmúltak. Kezdődött azzal, hogy a találkozó szervezői egy stencilgépet bocsátottak a résztvevők rendelkezésére. A feladat pedig az volt, hogy reggelre a megalakult három szekciónak friss újsággal kellett kirukkolnia. A közvetlen alkotás lehetősége aztán az összegyűltek aktív tagjai közül valóságos munkamámort váltott ki, mely heveny álmatlanságot eredményezett. Persze ezúttal is akadtak olyan táborlakók, akik könnyed üdülési szándékkal érkeztek Fertődre. Nekik azonban keserves csalódás jutott osztályrészül. Mert a tábor igazi értéke a munka öröme volt. S külön örömet jelentettek azok az újonc elsőcikkesek, akik az ott tapasztaltak miatt és a rutinosabbak segédletével megfertőződtek a betű mámorával. Mert ők jelenthetik a sajtó jövőjét.

Gurbán György

Haydn szimfónia-kalauz

Vadászat-szimfónia

Színhely: Greenpig Concert Hall
Előadók: zöld vaddisznók, tök ászok és á(s)szonyok.

Két vaddisznó és két tök ász körbefog két á(s)szonyt... Ismerkednek. Est van. Disco a Disznóban. Osztanak, szoroznak: az arány 2:1. Nem a legjobb. Sorsot húznak. Két disznó a két á(s)szonnyal távozik. A peches két tök ász Ászokba fojtja bánatát.

Medve-szimfónia

Színhely: Tábortűz a francia-kertben
Előadják: férfiak, nők, medve

Brumm. (Felsír a nagybőgő szólam brumm-mollban. (Férfiak és nők kézenfogva el. Medve bezabálja az összes félig sült szalonnát, s egy riport nyers változatát. Bent szerelem.

Királynő-szimfónia

Színhely: Esterházy-kastély sok (sakk) terme

A király áll és énekel. A királynő a bilin ül. És énekel. Egy bigott fagott és egy tuba(rózsa) duettje. Futó jő, s pihegve szól. „Itt vannak az újságíró-táborosok! „Rémület. Pánik. A királynő bilit ablakon ki. Mindketten baldahinra. Kuss. „Futó fuss!" Újságíró-táborosok be, majd ki. A király újra áll és énekel. A királynő újra a bilin ül. Mély hallgatás.Koncentrál. Várakozik. Potty!

Üstdobpergés-szimfónia

Színhely: Szexcióülés a Kis Herecegek Termében
Előadók: ER.FERTŐ NEWS szexció.

Sorfal áll. Megáll. Az ütő.Pergés. Palánta szeméből pereg a könny. Utolsó kívánság. „Hadd írjam át még egyszer!" (Éles trombitahang hasít a csendbe.) „Nem!" Pergés. Az üstdobból pereg a homok. Palánta homlokáról a víz. „Tűz!"

Tyúk-szimfónia

Színhely: Haydn-étterem
Előadók: Pincérek, pincérnők, újságíró kakasok

Pincér jő. Pincér nő. Ő is jő. Megy. Ami nem megy. Azt ne erőltessük. Le. Majd megeszi más. A tyúkot. „Hej két tyúkom!" (tavali.) Pincér újra jő. „Ezt úgy egyétek, hogy ez anyám." (Tyúkja.) „tyúha!"- szól a kakasunk, az a nagy. „Egészségünkre!".

Búcsú-szimfónia

Színhely: A fertődi búcsú
Előadók: Újságírók inkognitóban, meg mindenféle nép.

Sátrak, standok, búcsúsok. Első inkognitós újságíró utilaput vesz. Felköti. A karját. Leesik. A többiek állva. Mind-mind felköti. Többen vásárolnak. Cókot, mókot. Aztán ott hagyják. A csapot. És a papot is. Nem marad nekik. Se hírük. Csak hamvuk.(Az újságoknak.) Utánu(n)k vízözön.

S P O R T !

SÚLYEMELÉS

A sportág egykaros változata még mindig nem elég népszerű, változatlanul sok panasz érkezik a táborlakókra. A Zöld Vaddisznóban a különféle súlyok emelgetése továbbra sem éri el a megkívánt mértéket. Ha ez így folytatódik,a táborzárást követően a tulaj maga lesz kénytelen bajnokságot nyerni csendes magányában.

TÁJFUTÁS

A dolog ott folytatódott, ahol tegnap abbamaradt. Ma reggel viszont ismét volt olyan megveszekedett, aki reggeli futás bűntettét követte el a parkban.

LABDARÚGÁS

Szerda délután a parkban két elvetemült alak rúgta a labdát hosszú időn keresztül. Sajnos mire labdaéhes kis csapatunk feleszmélt volna (úgy látszik mégsem volt elég hosszú az idő), a tettesek elmenekültek, és eddig még nem tértek vissza a tett színhelyére. Emellett a corpus delictinek, a labdának is nyoma veszett – és az egészben ez a legszörnyübb.

LÓVERSENY

Helyesebben: Nem lóverseny. Ezt mondta ugyanis a konyhás hölgy, amikor a csapat visszatérve Sopronból egy emberként rohant be az ebédlőbe.

KOSÁRLABDA

A Cibona Zagreb diadalmaskodott! A mérkőzésen telt ház volt, a TV előtt például legalább nyolcan ültek. Sajnos a számszerű eredményről nem tudunk beszámolni, mert tudósítóink is csak emberek, és a vacsora tudvalevőleg előbbre való, mint a televízió!

LOVASSPORT

SZENZÁCIÓ! Tóth Timea egyik szobatársnője (a 205-ben) lovagol. (Félreértések elkerülése végett ez még mindig a sportrovat!)

TENISZ

Van a táborban néhány amatőr teniszező is. Erről ennyit, mert ez egy rövidhír.

GYEPLABDA

Na ez az a sport, amivel kapcsolatban a táborban az égvilágon semmi újság nincsen.

Elsőnapi (f)élmények

Április 1-én érkeztünk a kastélyba, igaz nem hintón, hanem csak buszon. Nagy szeretettel fogadtak bennünket. Közölték velünk, hogy SÁTORBAN kell aludni. No, persze először verni kell. Sátrat és FEL. A lelkesedés több hullámban vonult végig rajtunk. – Mint egy HŐHULLÁM. Miután kiderült, hogy ezt a hírt a nap különleges jellegének köszönhetjük, kicsit megnyugodtunk, bár néhány LÁNY alvásproblémáit csak a FIUK

„ÖNFELÁLDOZÓ"

magatartása mentette meg.

A vacsora jó volt. Jó lassú. Utána belevetettük magunkat az újságírás rejtelmeibe. Mintegy igazi újságnál, a hatás hiteles volt: cigarettafüst, papírrengeteg, hajnalba nyúló megbeszélés. Reggel pedig enyhén lüktető halánték, mint egy igazi „Nagy" Újságírónak!!!

K.ZS.

A kastély vár

Színház, koncertek, pagoda, francia kert, baldachinos ágy, márvány, arany, freskó, kincs, királyi pompa, ragyogás. Kavarognak az Eszterházy kastély emlékképei. Elkápráztat, lenyűgöz ez a töredék gazdagság. Mert az, hisz amit mi a huszonegyedik századba rohanók láthatunk, csak elenyésző hányada a hajdanvolt káprázatnak. A könyörtelen idő és a semmit sem tisztelő történelem fájdalmasan sok csodát elemésztett. Miközben a termeket járva ámulunk, valami lehangoló érzés is a hatalmába kerít. Az dolgozik bennem: mit láthatnék még, melyekre elsárgult, évszázados papírosok emlékeznek. De a képzelet nehézkes, földhözragadt, hiába próbálom magam elé varázsolni az egykori hercegi pompát.

De a remény nem hamvad el. Igaz, főúri fényűzés nélkül, de ma már ébredezni kezd az emlékezetbe temetkezett, szunnyadó kastély. Ha lassan is, de csinosítják, vasalják gyűrött köntösét, visszakap néhányat szeretett holmijai közül, s ami a legfontosabb: újra emberek álmát őrizheti. Örömmel befogad még akkor is, ha nem hercegi vendégei érkeznek, még ha nem is nemesek, még akkor is, ha mi vagyunk azok. Ha arra jársz vándor, nézz be hozzá. A kastély vár.

Gurbán György

Kollégium

Mint a mókus fenn a fán,
a kőműves oly vidám,
ajkáról ki sem fogy a nóta.
Ha tábort üt valahol,
egy hónapig ott vakol
(tizediken január 1. óta).

Vastalicska, vaslapát
a sarokban álldogáll,
rajtuk malter és kilónyi rozsda.
Zuhanyzóban víz helyett
kőbányai csepereg,
— nemhiába: itt folyik a munka.

Kovács Erzsi szaladgál,
nyolcadikra letalál.
sorát várja bent a tusolóban.
Egy törölköző elég,
fantasztikus fenekét
nézi Jani, Pista meg a Jóska.

Vacsorázni lemegyünk,
hogy mi ott egy jót együnk,
beállunk a nagyon hosszú sorba,
minden diák álldogáll,
Margit néni kiabál;
meleg kaja nincsen hetek óta.

A portás csak mosolyog,
sok száz ember hogy kocog
későn este az emeletekre.
Igazolvány kezében,
a lift lent a pincében,
s négykézláb érünk a tizedikre.

Évek szállanak
el itt a fák alatt
és vidám az élet,
egyetemi nappalok,
kollégista hajnalok
nevettetnek öt évig itt
MINKET!!!

Mindenki másképp csinálja... a tanulságos interjúrészletet az Egyetemi Lapokból ollóztuk (május 12, „Működőképes diákönkormányzatot! Papp József főigazgató a Kőrösi Kollégiumról")

→

— És a meleg víz a zuhanyzókban?

— Már nem probléma. Az energiatakarékosság jegyében döntöttek úgy, hogy reggel kilenctől délután ötig ne legyen meleg víz. Amikor idekerültem, ettől a kérdéstől zengett a ház. Lementem a fűtőhöz, megkérdeztem mennyit takarékoskodik ezen? Mondta, hogy naponta öt köbmétert. És az menynyi forintban? — kérdeztem. Öt hatvan egy köbméter. Szóval még harminc forint takarékosságot sem jelentett ez egy nap. Mondtam, hogy akkor holnaptól legyen meleg víz. Ez nekem is jó volt, mert sikerült valamit látványosan megoldanom.

„Gazdálkodni fogunk, nem csak a pénzt költjük"

mondja dr. Szabó Dezső főigazgató

1985. november 16-tól új gazdasági főigazgató dolgozik a tudományegyetemen. *Szabó Dezső* 1962-ben végzett a szegedi egyetem jogi karán, majd Csongrádra került, állami gazdaságban dolgozott. Itt határozta el, hogy közgazdasági ismereteit bővíti, s második diplomájával a zsebben úgy döntött, hogy nem járja végig a gazdasági munkakörök szamárlétráját, hanem megpróbálkozik vezető állásban helyt állni. Így került Szentesre a Zöldségkutató Intézetbe főkönyvelőnek, ám két év után már a vállalatgazdasági szférában kívánt elhelyezkedni. Előbb az Ipoly Bútorgyár Ballassagyarmaton, majd a Magyarnándori Állami Gazdaság volt állomáshelye. Utóbbinál siralmas állapotok fogadták az új igazgatót és helyettesét, Szabó Dezsőt: az állami gazdaság csak azért nem volt veszteséges, mert a főhatóságok egyedi veszteségrendezésbe vonták be. Az új vezetés három év alatt közel 18 millió forintos nyereséget tudott fölmutatni a majdnem 1000 főt foglalkoztató gazdaságban.

Szabó Dezsőt agilis gazdasági vezetőnek ismerték meg munkatársai, akik nem szívesen váltak meg tőle. Tudta, hogy az egyetemen nem olyanok a kereseti viszonyok, mint egy termelő vállalatnál, ám — ahogy mondja — a nagy családi nyomásnak nem tudott ellenállni, beadta pályázatát. (Ő ugyan nem szegedi, de rokonságában túlsúlyban vannak az itteniek.) Tizenhat jelölt közül választották ki és a rövid három hónap alatt már megismerkedett annyira a körülményekkel, hogy a közel 300 millió forinttal gazdálkodó, ám 3 millió forintos hiányt cipelő egyetemi költségvetést rendteremtő programjának útjára állítsa.

— Hamar rá kellett jönnöm, — mondta Szabó Dezső —, hogy a költségvetési egységnél dolgozni sem jelenti az állóvízben való langyos lubickolást. Dinamizmus nincs ugyan, de arra lehetőség van, hogy a gazdasági igazgatóság ne csak a pénzt költse, hanem gazdálkodjon is. Ez pedig azt jelenti, hogy fölül kell vizsgálni a gazdálkodó egységek részéről a bázisszámokat. Biztos, hogy nem jók azok a számok, amelyek a tíz évvel ezelőtti kutatási, oktatási munka költségigényét mutatták, tehát a létszám- és bérkeretet felül kell vizsgálni.

— Az év első egyetemi tanácsán ön azt mondta, hogy 1986 a rendteremtés éve lesz. Mit jelent ez konkrétan?

— Először: el kell oszlatni a gazdasági igazgatósággal szembeni bizalmatlanságot. Be kell bizonyítanunk, hogy nem érdekünk különböző összegek elűntetése és elővarázsolása, nyitott mindenki számára áttekinthető gazdálkodást akarunk folytatni.

Másodszor: a gazdasági igazgatóságnál nem lehet kényes kérdés. Nekem nem tud senki olyan kérdést föltenni a gazdálkodással kapcsolatban, amire azonnal — vagy részletkérdés esetén később írásban — ne válaszolnék. A válaszadás tehát garantált.

Harmadszor: meg kell változtatni a gazdasági igazgatóság szemléletét. Nagyon sok régi és jól dolgozó ember van itt, akik nagy gyakorlattal rendelkeznek, de egy kicsit elkényelmesedtek. Vagy fölveszik a nagyobb tempót, vagy kiválnak ebből a csapatból. Három hónap nem nagy idő, de már érezhetően javult a helyzet. Volt aki jelezte: nem tud velünk dolgozni. A távozók helyén egyetemet, főiskolát végzett fiatal szakembereket kívánunk foglalkoztatni, hiszen 65 munkatársam közül csak öt diplomás.

Végül: meg kell változtatni könyvelési rendszerünket. A teljesen elavult kézi könyvelés helyére kell lépni a gépi könyvelésnek. Ehhez rendszerszervezőre van szükségünk, hiszen hiába állna rendelkezésünkre számos kiváló számítástechnikai szakember, ők a könyvelés belső összefüggéseit csak hosszú idő után ismernék föl. Gondjaink érzékeltetésére hadd mondjam el, hogy ha külső szakemberrel végeztetnénk el a rendszer, a folyamat leírását, akkor az másfél évig tartana és 1 millió forintba kerülne. Így gyakorlott rendszerszervezőre van szükségünk, de ez egyelőre „hiánycikk".

— Mint mondta: gazdálkodni kíván és nem csupán pénzt költeni. Gondol tehát új bevételi források fakasztására?

— Január 1-től új jogszabály jelent meg a költségvetési gazdálkodási rendről. Ebből az következik, hogy az egyetem a szolgáltatáson kívül bármilyen külső megbízatású munkát elvégezhet, ugyanakkor alapíthat leányvállalatot. Úgy látom, hogy a korábban létrehozott asztalosüzem látszik e célra alkalmasnak és később a leányvállalat más tevékenységeket is folytathatna.

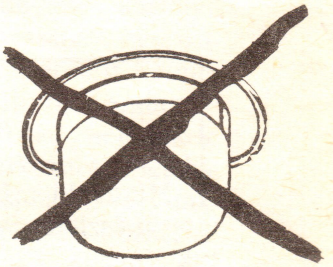
Tervünk szerint fölgyorsítjuk azokat a munkafolyamatokat, amelyek pénzt hozhatnak az egyetemnek. Ilyenek például a kibernetikai laboratórium programjai. Az egyik éppen a könyvelési program lehet, hiszen hasonló cipőben járnak a hazai felsőoktatási intézmények tucatjai.

A háziműhelyt is átszervezzük. Előnyben lesz a javítási kötelezettségek ellátása. Alakul egy gyorsjavító tmk brigád, a többiek pedig új értéket állítanak elő. Vannak egyéb ötleteim is, ezekről azonban később lenne célszerű beszélni.

Azt ajánlom, hogy térjünk az elmondottakra vissza körülbelül 8 hónap múlva, amikor, — remélem — eredményekről is beszámolhatok.

D. I.

(Szegedi Egyetem)

Egy láthatatlan társadalmi osztály

Hallgatom a rádiót. A tudósítások mintha nap mint nap ismétlődnének, a szavak, a frázisok ismerősek. A riporter, a jogos igények szószólója, a mindig hatásos gyengéden felelősségre vonó hangsúllyal teszi fel ugyanazokat a kérdéseket, melyekre a válaszokat előre mondhatom én is; ismerem őket. Két hírnél figyelek csak fel: az egyik szerint a BÁV használtruha-forgalma az utóbbi években jelentősen növekedett, a másik a Húsipar ígérete, miszerint bővíteni fogják olcsóbb termékeik választékát. Ezek után azonban *már nem csodálkozom, hogy az állott tejet, a már szikkadt kenyeret leértékelve lehet vásárolni néhány helyen, zárás előtt.* A gazdasági racionalitás, mint tudjuk, korunk egyre megbecsültebb értéke. (Ennek megfelelően). A modern gazdálkodás pionírjainak büszkeségével nyilatkozik mindegyik illetékes. A riporter nem marad adós az elismeréssel. Most nem ők, az eladók, hanem a vásárlók érdekelnek. Azok, akik az olcsóbb, tehát rosszabb minőségű élelmiszereken élnek, akik használt ruhát kénytelenek hordani. A hírek tünetjellegűek. Néhány alig észrevehető jelzés, mely egy szinte láthatatlan társadalmi réteg, a szegények létét bizonyítja.

Ha meg akarjuk határozni, kik azok a szegények, és főleg miért azok, nem egyszerű a feladatunk. A köztudatban még makacsul tartják magukat azok az egytényezős magyarázatok, amelyek tarthatatlansága egyre nyilvánvalóbbá válik. „Azért szegények, mert csak a gyerekcsináláshoz értenek, a munka az büdös nekik, a fizetésüket meg elisszák." A tisztes polgárok „józan" logikája önmagát hazudtolja meg. Az ok-okozati viszony sokkal inkább így áll: nem a bűnös élvetegség, az iszákosság miatt van szegénység, hanem szegénység szüli a sok gyereket, az alkoholizmust. Egyben viszont nagy igazsága vagyon a közvéleménynek: a munka számukra tényleg büdös. A szó szoros értelmében az.

„Aki becsületesen él és dolgozik, az előbb-utóbb boldogul" — hallhatjuk. Kincstári optimizmus ez, azoké akiknek sikerült kikerülni ebből a helyzetből. Most már hálásan elhiszik: mindenkinek ugyanazon feltételek mellett ugyanazokat a lehetőségeket biztosítja a politikai rendszer, csak élni kell vele. *E hangok felerősödése szükséges anakronizmusa a 80-as éveknek, amelyekben a szocialista rendszerekre addig jellemző hihetetlen társadalmi mobilitás útjai fokozatos szűkülés után végleg lezáródtak.* A társadalmi hierarchiában az egyes rétegek közötti határok megmerevedtek, valamiféle „új rendiség" körvonalazódik. Az értelmiség „mandarin" elnevezése, melyet munkásoktól hallottam, ezt bizonyítja. „Hol látsz olyan nélkülözést mint a régi rendszerben volt? Sehol. Tehát szegények nincsenek is!" Ilyen értelemben valóban nincsenek. Ami azonban nem jelent se többet se kevesebbet annál, hogy ma nem lehet éhenhalni. Ami negyven év szocialista építése után a minimális elvárásunk lehet csak.

A szegények élethelyzete olyan állapot, amelynek a nagyrészt egyénen kívül eső kényszerek és az eleve lezáródott lehetőségek a határai. Próbáljunk e határokon belülre tekinteni.

A köztudat számára alapvetően a jövedelmek közötti különbségekben ragadhatók meg az egyenlőtlenségek. Az 1977. évi jövedelemkimutatásokat kézbe véve láthatjuk, *a lakosság felső tizedének átlagjövedelme 4,4-szer magasabb mint az alsó tizedé.* Azt, hogy elég halvánvan fogott a statisztikusok ceruzáia, mikor a decilisek határait meghúzták, csak sejthetjük. Tény, hogy ennél jóval riasztóbb arányokat is használ a szakirodalom. Úgy tűnik, a jövedelmek közti eltérések a társadalmi egyenlőtlenségeknek nem a legpontosabb, sőt nem is a leglényegesebb mutatója. Mégis, hiába volna lebecsülni a jelentőségét. A mindennapi élet szükölködői számára ez az összehasonlítások alapja. Ezért még inkább érdeke a politikának a jövedelmek közötti különbségek csökkentése, a pénzbeni juttatások mérsékelt emelése, a közfogyasztás bővítése. A nyilvánvaló gazdasági indítékok mellett nem elhanyagolható szempont az sem, hogy ellentétben a jövedelmek elosztásával, az állam anyagi szolgáltatásaiból való részesedés mértéke nincs állandó társadalmi kontroll alatt. Az eddig elérhetetlennek tartott jövedelmeket eredményező magánvállalkozói rend nagyobb feszültségeket okoz, mint az előregedett és kriminálisnak tartott egészségügyi hálózat. Az előbbi túl nagy falat ahhoz, hogy lenyeljük, az utóbbit apránként már megemésztettük (az ízét is megszoktuk már.)

Ha a kevés pénzt nem mint a szegénység okát, hanem egyben mint következményét vesszük szemügyre, kiderül: az alacsony jövedelem egyaránt kiszolgáltatottságot takar a munkaerő „piacán" és a hatalom „agóráján". 1977-ben 1400 Ft egy főre eső jövedelemszint alatt 1,3 millió ember élt. Ezek 42%-a nyugdíjas, 45%-a pedig segéd-, betanított és mezőgazdasági munkás. A szellemiek aránya viszont ebben a kategóriában csak 2,5%. Világos, ahhoz, hogy a legrosszabb munkát is elvégezze valaki, több feltételnek kell teljesülnie. Ilyenek az alacsony iskolai végzettség, a helyi munkahely hiánya, az hogy legyenek olyan csoportok, akik bármilyen fajta munkát kénytelenek elvállalni, hogy meg legyenek fosztva minden olyan eszköztől, amivel munkavállalási feltételeiken javíthatnak. Ilyen csoportok a cigányok, az elmaradott vidéki városok vendégmunkásai.

Az emberek életlehetőségeit a legdöntőbben talán az határozza meg, hogy rendelkeznek-e önálló lakással vagy sem. Mivel a lakás a legfontosabb állami juttatás, érdemes a lakáselosztást is megvizsgálni. Tévedünk, ha hiszünk a politika által jóváhagyott szociálpolitikai elvek (hátrányos helyzetűek segítése, a munka szerinti elosztás) érvényesülésében. Az alábbiakban csak a legmegdöbbentőbb adatokra szorítkozok. *A népesség alsó egyötöde az összes szobák 5%-a felett rendelkezik. 720 ezren laknak olyan lakásokban, ahol egy szobára 4 vagy több fő jut.* 1974-ben a háromgyerekes családok egyharmada, a négygyermekesek 44%-a élt egyszobás lakásban. (Ennél nagyobb különbségek az egyes rétegek között csak az üdülési lehetőségekben mutatkoznak. *A szellemiek majd fele üdülhet, a segédmunkásoknak csak 0,2%-a.* Nem ártana valahol megint megnyitni egy új Margit-szigetet!) Csak Budapesten 400 ezer azoknak a száma, akiknek nincs önálló lakásuk. Még nem is szóltunk a községekben lakókról, ahol a szak- és betanított munkások fele; a segédmunkások kétharmada, a teljes szövetkezeti parasztság él. Ők teljesen ki vannak zárva az állami lakások nyújtotta kedvezményekből. Kifizetődőbb gyárakat építeni nekik mint lakásokat. A gyakorlat korántsem új. *Sztálinváros első terveiből is kimaradtak a lakások.* Barákkok helyettesítettek volna őket, vagy vidékről ingázott volna a munkaerő. A lakosság nagy többsége kénytelen önálló ház építésébe fogni, amely legalább évtizedes szűkölködést, megfeszített munkát jelent. A szegények nagy többsége el sem jut odáig, hogy belefogjon az építésbe. Marad az albérlet, a munkásszálló. A valamivel jobb helyzetűek együtt élhetnek a szűk szoba-konyha adta tág lehetőségekkel.

A társadalmi munkamegosztásban elfoglalt helyet döntően az iskolai végzettség határozza meg. Amíg az 1945 utáni másfél évtizedben elképzelhető és elég gyakori volt a munkás- és paraszt származásúak beáramlása a vezető és értelmiségi rétegbe, addig ma az ilyen felemelkedés útja elég rögössé vált. A jelenlegi iskolarendszer ugyanis nem csökkenti az esélyek közötti eltéréseket, hanem azokat megőrzi és tovább erősíti. A gyerekek iskolai sikereiben nem a tehetségüknek, hanem a szülők anyagi állapotának van döntő szerepe. A szegénységnek olyan szubkultúrája van, amit az iskola nem hajlandó figyelembe venni, ezt a kulúrát szankcionálja. A kisegítő, a korrekciós osztályok a szegények számára vannak fenntartva, akik lehet hogy nem tehetségtelenebbek kortársaiknál, csak éppen szüleik nehéz anyagi helyzete miatt nem vették részt iskolaelőkészítésben *(a szegényszülők gyermekeinek harmada járt csak óvodába, a szellemiek 90%-a!),* másak a fogalmaik, más a nyelvük. A szegények gyermekei adják az utánpótlását annak a mindenkori egytizednek, akik nem végzik el az általános iskolát. Ők azok, akik ha tovább is tanulnak a szakmunkásképző iskolákban, ezen a szinten mindenképp megrekednek. 11 év alatt sem jut birtokukba a kultúra önálló elsajátításához szükséges ismeretek nagy része. Ez az iskolarendszer alapvetően munkaerőt képez. Mindig olyat, amely éppen megfelel a technikai fejlettség adott színvonalának, a foglalkozási szerkezet pillanatnyi kívánalmainak. Pedig az iskola feladata nem az volna, hogy az egyik embert segédmunkássá, a másikat szakmunkássá nevelje. Inkább az, hogy mindenkinek egyenlő eséllyel adjon olyan tudást, amellyel más is lehet, mint segédmunkás.

Láthatjuk, a kör bezárult. A szegénység nem szül mást csak szegénységet. A kevés fizetés, a rossz lakásviszonyok, az alacsony iskolázottság külön hatásukat megsokszorozva fonódnak össze. A területi egyenlőtlenségekről, az időskérről, a sokgyermekesekről még nem is szóltunk. Észre kellene végre venni, hogy egy jelentős réteg számára a tét nem az ötről a hatra, hanem az egyről a kettőre való jutás lehetősége. Ebben egy tudatos szociálpolitika segíthetne. A gazdaság ésszerűsítése sem mehet végbe nagyobb állami felelősségvállalás nélkül. A jelek azonban nem efelé mutatnak. Az üzemi létszámcsökkentéseknél, a vidéki leányvállalatok felszámolásakor állás nélkül maradt nagyrészt szakképzetlen munkaerőért semmit sem tett az állam. Illetve valamit mégis. 1985 elején életbe lépetetett új kmk rendelet alapján, amennyiben nem találnak állást, mint bűnözőket lehet kényszermunkára fogni őket. Kísértetiesen hasonlít ez a 16. századi Anglia szegénytörvényeihez. Marx valahol nagyon érdekes dolgokat írt erről, ha jól emlékszem. Úgy látszik, nemcsak az alkoholizmusban, a tűrésszint tekintetében is világszínvonalon állunk. Csak egy adat maradt hátra: ***e tűrésszint határán ma másfél milliónan élnek Magyarországon.***

PIKÓ ANDRÁS

(Szegedi Egyetem)

Utódaink tanulságára

Úgy érzem, a selmeci hagyományok a mai időkben kissé válságos időszakot élnek át, tehát az amiről írni szeretnék, talán egy kissé hozzájárulhat ezen válság visszafordításához. Az erdész-fás összetartásról szeretnék írni pár szót, ami talán tényleg tanulságul szolgálhat utódainknak.

Tavaly kezdődött, vagy már régebben? Tulajdonképpen már a balekoktatásunktól kezdve jóban voltunk a fásokkal. Miért is haragudtunk volna rájuk? Ők is tanulni jöttek erre az egyetemre, mint mi, és ők is kb. olyan körülmény között érezték jól magukat, mint mi. Sok barátság is kialakult a két évfolyam tagjai között, végül is tehát egy olyan kapcsolat alakult ki szerintem a két évfolyam között, ami nem volt mindig jellemző az erdész-fás kapcsolatra. Tavaly pedig eljutottunk a jó viszonynak arra a fokára, hogy egy közös kirándulás közben megbeszéltük, hogy a firma-élet feladatait is együtt fogjuk megoldani. A balekoktatást nagyjából úgyis együtt szerveztük volna, hát miért ne csináltuk volna addig is közösen a programjainkat? Sajnos a firmává válás hagyományos keretei között megrendezett szakestélyt nem tarthattuk közösen, mert túl sokan lettünk volna, de gondoltuk majd képviseltetjük pár fővel az évfolyamokat egymás szakestélyén. Ezután már hamar jött az ötlet, hogy miért ne készíttessünk közösen korsót, jelképezve ezzel a jó viszonyt az évfolyamok között. Sőt! Tovább mentünk. Legyen az üzemeseknek is olyan korsójuk, mint a miénk. Az ötlet nagyságát mindnyájan láttuk, hát elkezdtük szervezni a dolgot. Adódott közben egy olyan lehetőség, ami roppant kényelmessé tette a dolgunkat. Felajánlotta ugyanis egy komlói kerámikus hölgy, hogy szívesen elkészíti nekünk a korsónkat, ha megtervezzük. Sőt, küldött két mintát is ami az ő ötlete volt, és ami megkönnyíthette a tervezést. Ez a két minta pedig nagyon jól jött nekünk, mert mi roppant kényelemszerető egyetemisták vagyunk. Pár módosítást eszközöltünk csak, egyébként elfogadtuk a kerámikus ötleteit. Annak rendje, és módja szerint meg is rendeltük a hölgynél a korsókat, és már csak arra kellett várni, hogy mikor mehetünk értük. A szakestély előtti napon, kicsit megkésve bár, de ennek az ideje is elérkezett. Felszereltük az istrángot Virsliék trabantjára, aztán irány Komló. Mikor aztán odaértünk, és megláttuk a hőn óhajtott korsókat, kissé elhűltünk a láttukra. Kiderült, hogy a hölgy némi avantgarda-jellegű módosítást alkalmazott, ami a korsók esztétikai hatását nem pozitív irányba módosította. Ha egyszerűbben akarok fogalmazni, akkor marha rondák lettek. Mit lehet most tenni? Másnap estére lett tervezve a korsóavató szakestély, ami kissé furcsa lett volna korsó nélkül. Az üzemesek hasonló cipőben jártak, ezért végül is hallgattunk firmáink azon véleményére, hogy a firmakorsónak egy klasszissal rosszabbnak kell lennie a valétakorsónál. Belehajigáltuk tehát a 150 db korsót a trabantba, kifizettük az évfolyampénzből a korsónkénti 130 Ft-ot, aztán irány Sopron. Mit ne mondjak, a többiek is hirtelen gyomorgörcsöt kaptak, mikor először meglátták a korsókat. Aztán másnapra megbarátkoztunk velük, így a szakestélyre mint kedves ismerőst vihettük már magunkkal, és avathattuk igazi firmakorsóvá. Az első eks után már oly kedvessé váltak számunkra, mintha a zsolnai porcelángyár legtehetségesebb tervezői készítették volna nekünk. Tudtuk, ha 20 év múlva ránézünk, majd nem azt fogjuk látni, hogy ez egy förtelmesen ronda korsó, hanem az egyetemi évek szépsége-bája fog eszünkbe jutni róla. Végül is ez a célja egy firmakorsónak. Az üzemesek is két nap múlva felavatták a korsóikat.

A fások először idegenkedtek tőle, hogy nekik ilyen korsóik legyenek, végül azonban belátták, hogyha már előre megbeszéltük a dolgot, és ha az utolsó pillanatig ránk bízták a korsóval kapcsolatos gondokat, akkor hozzánk hasonlóan nekik is vállalniuk kell közös

vállalkozásunk kevésbé sikeres végeredményét is. Lehurrogták hát azt a pár elégedetlenkedőt, akik minden erejüket arra tartogatták, hogy majd a végén bőszen kritizálják azt, aminek az elkészítéséhez egészen addig nem vettek részt. Ők is elvitték hát a 40 db korsót, és átadták az érte járó 5.600 Ft-ot, amit megelőlegeztünk nekik. Annak rendje és módja szerint fel is avatták a szakestélyükön, végül tehát minden igazán firmásan zajlott le.

Hiába, mindenképpen igaz, amit az elején írtam, hogy ritka jó viszony alakult ki az év firmái között...

Hogyan szokták mondani?
Persze! Aztán majd felébredsz, és belelóg a kezed a bilibe...

Felébredtem, és sajnos meg kell állapítanom, hogy nem minden úgy történt, ahogy az előbb leírtam. A fásoknak ugyanis nem sikerült lehurrogniuk azt a pár kicsinyes elégedetlenkedőt, akik végül is meghatározták az évfolyamunk azon nem túl politikus lépését, hogy visszahozták mind a 40 db korsót, és kissé finomabban fogalmazva ugyan, de kijelentsék, hogy kenjük a hajunkra őket.

Nem is szaporítom tovább a szót. A végeredmény magáért beszél. Van 40 db fölösleges korsónk, és van 5.600 Ft deficitünk, ami a mai paradicsomi bőség időszakában persze semmit sem jelent egy évfolyamnak.

Szalai Károly

Cikk rólunk és...

Bizonyára többen észrevették, hogy némely közös helyiségekben, a régi kollégiumban figyelmeztető versikék jelentek meg. Ezeknek a lényege az volt, hogy le kell kapcsolni a villanyt és el kell zárni a csapot és nem feltétlenül szükséges disznóólat hagyni magunk után. Ezek a feliratok egy hosszú folyamat eredményei voltak. Többen vagyunk akiknek régóta a lefekvés előtti „szórakozása" az, hogy a WC-k és mosdók lámpáit leoltogatjuk. A csöpögő, gyakran folyó csapokat elzárjuk.

Gyakran szidjuk kollégiumunkat hiányosságai miatt. De vajon van-e jogunk hozzá mikor azt a minimumot sem vagyunk képesek megtenni amire már az oviban megtanítottak.

A felirat célja a figyelemfelhívás volt, s hogy miért vers? Ugy éreztük ez a legkevésbé keménykedő, nem hivatalos, nem parancsízű és szokatlansága miatt talán hatásos.

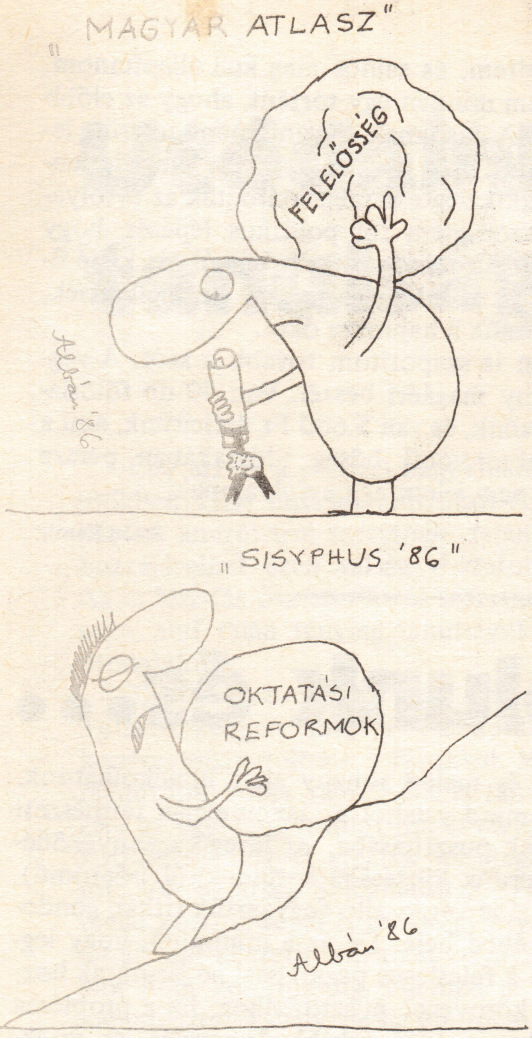
Sokféle lehet a reakció ezek láttán. Bizonyára volt olyan, aki a versike hatására figyelt fel arra, hogy megszokásból, vagy feledékenységből ő is el szokta követni a mulasztásokat. Volt olyan aki csaknem felháborodott, mikor arra gondolt, hogy az égő-WC lámpa még a kollégium fogyasztásához képest is egy csepp a tengerben, különösen ha a folyosók egész éjjel fényárban úsznak az égő neonoktól. Lehetett olyan egyén is, akinek a vers stílusa, vagy egyáltalán a léte nem tetszett, vagy a kollégium hiányaira gondolva kapásból letépte a figyelmeztető cetlit.

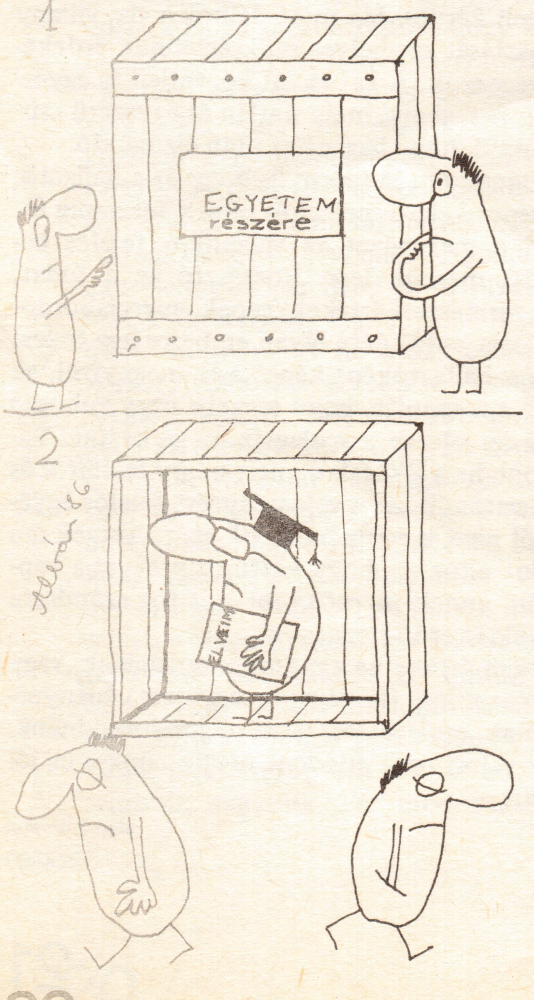
A villany lekapcsolása és a csap elzárása egyrészt takarékossági kérdés. Az, hogy friss vizet ihatunk, hogy nem kell sötétben botorkálni és meleg zuhany alatt lubickolhatunk, ezek mind valahol a „lánc" elején természeti értékek pusztításába, víz levegő szennyeződésébe erdők kiirtásába kerülnek (pl. hőerőmű). Mi a lánc végén álló fogyasztók ritkán gondolunk ebbe bele. De az a minimum, hogy legalább a felesleges pazarlással ne járuljunk hozzá a környezet pusztításához. Ez a probléma azonban sokkal inkább önnevelés, és értékrendbeli kérdés. Ma mint diákok a víz, villany fogyasztását személyes szükségleteink érdekében végezzük. A kapcsolat közvetlen és egyértelmű. A szabály, mely iratlan és egyszerű csupán annyi, hogy használat után elzárandó.

Elgondolni is szörnyű, hogy az a hallgató, aki képes kakaó melegítés címén fél napig folyatni a melegvízet az valamikor felelős beosztású mérnök lesz. Borzasztó az a tudat, hogy természeti értékek, gépek, energiahordozók sorsa erdők léte olyan emberre lesz bízva, aki ma hallgatóként képes este megnyitni, az összes tus csapját, hogy reggel a nagy zubogás messzire jelezze a melegvíz megérkeztét. Talán jobb ha a WC-falak „naiv-népi" festőiről és a takarítónők „jó" véleményéért felelős egyénekről nem is ejtünk túl sok szót. Akinek ma gondot okoz az, hogy kattintson egyet a kapcsolón, annak mérnökként mit fog számítani pár hektár erdő sorsa.

Nem ártana ha a mások munkájának, vagy környezetünk (kollégium, egyetem) hiányosságainak emlegetése előtt elgondolkodnánk, hogy vajon, mi, mindent megteszünk-e és jól tesszük-e?

alias Rim-rém
(ökoklub)

„A politika távlatvesztése miatt...”

A TTK küldöttgyűlésének határozata a KISZ Kongresszuson képviselendő álláspontokkal kapcsolatban

Az egyetemi és főiskolai hallgatókat és a pályakezdő értelmiségieket életlehetőségeikben — generációjuk fizikai dolgozó rétegeihez képest — nagyfokú és méltánytalan hátrányok sújtják, melyek közül néhánynak a kompenzációja immár nem tűr halasztást. Kéréseinket többször világosan megfogalmaztuk és azok jogosságát a politikai vezetés nem vonta kétségbe. Tekintettel arra, hogy a hátrányok orvoslása érdekében számottevő gyakorlati lépések nem történtek, közülük azoknak a megszüntetését, amelyek nem ütköznek mások érdekeivel és ezért különösen méltánytalanok, kénytelenek vagyunk követelés formájában megfogalmazni.

Problémáink megoldását abban a meggyőződésben sürgetjük, hogy ha azok tovább súlyosbodnak, akkor az már nemcsak a közvetlenül érintettekre. hanem az egész társadalomra veszélyes következményekkel járhat. A politika távlatvesztése és ellentmondásossága miatt kénytelenek vagyunk országos politikai kérdésekben is állást foglalni.

Ezért a következő javaslatokkal, kérésekkel és követelésekkel fordulunk az ország vezetőihez:

1

Tekintettel arra, hogy az értelmiség, a munkásosztály és a parasztság életszínvonalának *egyidejű* emelése csak egy demokratikusabb és hatékonyabban működő gazdasági *és* politikai rendszerben képzelhető el, állást foglalunk — a Párt célkitűzéseinek megfelelően — a politikai *és* gazdasági intézményi reform gyorsabb folytatása mellett és kívánjuk az utóbbi időkben mutatkozó lelassítások okainak nyílt elemzését és haladéktalan felszámolását.

2

A jövőben minden olyan tervet, amely a természeti környezet nagyobb szabású átalakítását vonja maga után, bocsássanak országos vitára, amelyben minden szakmai felvetés megfelelő nyilvánosságot kaphat, a szocialista demokrácia elveinek megfelelően.

A viták lezárása után a tervekről igények szerint az adott terület lakossága — az egész országot érintő kérdésekben pedig népszavazás — dönthessen. A döntés megszületéséig a kormány ne fogadjon el az illető objektumokkal kapcsolatosan végleges terveket és ne kössön egyezményeket, mint ahogy azt tette a Gabcsikovo—Nagymarosi vízlépcső esetében.

Tekintettel arra, hogy a vízlépcsővel kapcsolatban nyilvánosságra került és máig megoldatlan környezetvédelmi, vízügyi, ökológiai és gazdasági problémák teljesen új helyzetet teremtettek, szükségesnek tartjuk a vele kapcsolatos tervek és nemzetközi szerződések felülvizsgálatát az erőmű üzemeltetésének kérdésében.

3

Kérjük, hogy az oktatás anyagi, tárgyi, személyi feltételeit meghatározó döntési jogokat a lehető legnagyobb mértékben adják le az oktatási intézményeket vezető testületek kezébe. Nem értünk egyet azzal, hogy a tanszékvezetők kinevezésének a jogát a kormányzat kivette az intézményi tanácsok hatásköréből. Kérjük, hogy a tanszékvezetői megbízatásokról az intézményi tanácsok dönthessenek, nyilvános pályázatok alapján.

4

Mindaddig, amíg az oktatás — és ezen belül a felsőoktatás — katasztrófális anyagi helyzetben van, és ezért kényszerpályán mozog, így anyagi lehetőségek híján az intézmények bármilyen döntési joga csak szimbólikus jelentőségű lehet. Ezért az álláspontunk, hogy az értelmiségnek, amely a nemzet anyagi és szellemi felemelkedésében meghatározó szerepet kell, hogy játszon, az egész szocializmust építő magyar nép jól felfogott hosszú távú érdekében biztosítani kell azokat az élet- és munkakörülményeket, amelyekre szüksége van ahhoz, hogy feladatait megfelelően elláthassa. Elengedhetetlennek tartjuk, hogy a felsőoktatás részesedése a költségvetésből növekedjen. Az ehhez szükséges anyagi erőforrásokat egyebek között a fölösleges beruházások leállításával, a gazdaságtalan termelés finanszírozásának fokozatos, de gyors és határozott leépítésével és a hadseregnek fokozatosan az ésszerű gazdálkodásra való késztetésével teremtsék elő.

5

Összhangban a KISZ KB EFT vitairatával

— követeljük, hogy az ösztöndíjak és a szociális támogatások pénzalapja legalább az inflációval azonos mértékben növekedjen.

— Kérjük, hogy az állami támogatásokon belül az általános és kiemelt ösztöndíjak aránya növekedjen a szociális támogatásokéhoz képest.

— Kérjük, hogy a kollégiumok és a diákszociális létesítmények színvonalát és befogadóképességét újak építésével emeljék.

— Követeljük, hogy a hallgatói évek — az évismétlések és kihagyások leszámításával — jogszerző időként szerepeljenek a fizetett szabadság és a nyugdíj megállapításánál és a lakáskérelem elbírálásánál.

— Kérjük, hogy — akár az ösztöndíjak letiltható ságának az árán is — teremtsék meg a hallgatók anyagi felelősségvállalásának lehetőségét.

6

A határozatot — elfogadás esetén — meg kell küldeni a JPTE, ELTE, KLTE, TTK KISZ-bizottságának.

(A kar küldöttgyűlésének állásfoglalását az egyetemi küldöttek egyhangúlag elfogadták.)

(Szegedi Egyetem)

Életmentő erdőmérnök

ERENT Gábor erdőmérnök (1975-ben végzett, Sopronban) 1986. február 28-án saját életének, testi épségének kockáztatása árán kimentett a zajló Dunából egy fuldoklót, megmentve ezzel egy emberi életet. – Büszkeséggel gratulálunk!... (Úgy is, mint egykori munkatársunknak – a Soproni Egyetem.)

(folytatás a 3. oldalról)

ink cca. 40 %-a megy pocsékba... Mi ez? Rosszindulat? Összegezve: munkakultúra hiánya, megoldásuk a vertikális munkakultúra.

Néhány fontos paraméterünket, ha valamiféle világ-átlaghoz viszonyítjuk, akkor: természeti erőforrások, tőkeerő, szervezni tudás tekintetében ez alatt vagyunk. Szakmai tudás, felkészültség, az „emberi tényező" területén viszont hazánk potenciálja meghaladja a világátlagot. S ez a mi erőnk, megújulási lehetőségeink forrása.

Gazdasági szabályozóinkat minőségi teljesítmény-arányossá kell tenni. Időben is megbízható minőséget produkáló, kényszerítő és ösztönző rezsimet kell bevezetnünk. (Büntetni ha pl. a bóvlit nagy tömegben gyártjuk....) A gazdasági erőfeszítéseinket kísérő, lassú jövedelem emelkedés produkálta többletet nem teríthetjük szét az egész nemzetgazdaságban. Ez ugyanis oly kevés, hogy csak „filmréteget" képezhetne, aminek „hasznosulása" a hatásküszöb alatt maradna. Tehát: akupunktúrás módszerrel csak a kiváló, többlet jövedelem termelésére képes ágazatok, illetve vállalatok fejlesztésére, korszerűsítésére fordíthatjuk erőinket. Ezt szolgálni hivatott az érdekeltség elvének következetes alkalmazása is.

Természetesen mindezekhez tudnunk kell, hogy az újabb világgazdasági megrázkódtatások ellen nem vagyunk automatikusan bebiztosítva. Jó reagálással, jó munkával, jobb irányítással, szervezéssel, helyes érdekeltségi rendszerrel, stb. – azaz fejlettebb munkakultúrával (!) – viszont a negatív hatások is gyorsabban mérsékelhetők.

N.

A hattyú megtisztításáról

Áprilisban lettünk figyelmesek arra, hogy egy darus kocsi (Soproni Víz- és Csatornamű – köszönet érte!) leemelte, majd beszállította az egyetemre a kő-hattyút, amely az ifjúsági ház előtt állt, pontosabban ülő helyzetben szobrozott...

A „B" épület sarka mellett elhelyezett hattyú körül hamarosan fiatal emberek jelentek meg és a kőszobor tisztításához láttak. Az ifjak – a Képzőművészeti Főiskola Kőrestaurátor Szakának hallgatói – Kovács György adjunktus úr irányításával dolgoztak.

Aki elmélyültebben megállt a tisztítás előtt és alatt a hattyú közelében, láthatta, hogy „az évek óta tisztítatlan tyúkól" állapotából varázsolták újjá, szinte szokatlan szín üvegyi eljárást is alkalmaztak. Mégpedig joggal mondhatjuk, hogy csúcstechnológiát, Sopronban először, e téren. Miről van szó? – Dr.Orcsik Éva szolgálati szabadalma alapján, ioncserélő tisztító pasztát használtak a rendkívül szennyezett hattyú kőfelületének megtisztítására.

A sokféle és változó összetételű ragasztó vegyszer alaposan kikezdte a hattyút!... „A méz az még rendben, de az egyéb más, általában drasztikusabb vegyszerek, ragasztók (Veginol és társai, stb.) már nem megengedhetők! A margitbányai kő sem visel el mindent..."

Kovács György, a restaurálási munkák irányítója elmondotta, hogy a diákszokásként évente alkalmazott tollazás kivitelezésére „környezetkímélő", pontosabban „hattyúkímélő" tollazási technológiát fognak kidolgozni, illetve ajánlani. A tervek és a célkitűzések között szerepel, hogy a kút teljes restaurálását elvégzik, tehát alkalmassá teszik a kutat, eredeti rendeltetésére szerinti „víz-köpésre" is, azaz a kifolyókat is megtisztítják, felújítják.

Köszönet az alkotóknak, felújítóknak! Kíváncsian várjuk a megújult hattyút!...

Cs

Helyreigazítás

A Soproni Egyetem 1986. január-februári számának 12.-13. oldalain:

1. FORKO SÁNDOR és nem TORKO...
2. SCHRÉDER REZSŐNÉ és nem SCHREIDER...
3. Ocsovai OCSOVSZKY VILMOS és nem ocsarai OESOVSZKY...
   Selmec-Bélabánya és nem Biltbánya...

A hibákért elnézést kérünk...

VILMA

tell vilma és rubin hód avagy mesél a sörvúdi erdő

/MINISZTÉRIUMI JÁTEK/

(megjelent: Kilátó, Szombathely)

szóló személyek:
- 1 asszonyi állat
- 12 férfiú
és még:
nemes vadak, vállas legény, katonák, apácák, köznép, lacikonyha, tombola, lópatkolás, büfé, disco szemérelszedés...

NARRÁTOROK
Mi vagyunk a narrátorok,
elszorul majd minden torok,
tele lesz a narrágotok,
attól, amit látni fogtok.
Parapszichológia és horror,
exhibicionizmus és terror,
íme a szereplők balról.
/a szereplők jobbról jönnek/

MACCS
Én vagyok az útonálló,
Hanem is nagyon imponáló,
mögöttem sok talponálló,
most meg gyorsan odébbállok.
/mivel katonák üldözik, kirohan/

KATONÁK
/csak átfutnak a színen/
Mi vagyunk a katonák,
hip-hip hurrá!

NEMES VADAK
Valami szerep ránk is maradt,
mi vagyunk a nemes vadak.

NARRÁTOROK
Vadak el.
/a várúr átgonoszkodik a színen/
Hajlamai igen furák -
itt láthatják a vár urát.
Senki nem áll neki ellen,
neve: Szőr Vudi Ellen.
/várúr el, a színen Iván Hu szatírkodik át/
És itt van,
- Walter Scott is írja -
az erdőben Sörvúd szatírja.
Iván Hu volt a becses neve,
orosz szülők egyetlen gyermeke.
/Richárd király lép a színre/

RICHÁRD
Inkognitómat meghagyom,
majd megtudják, ki vagyok.

NARRÁTOROK
Tűnj el!

VILMA
Vilma vagyok, Tellék lánya,
Rubin Hódnak édes párja.
A vár urához sose mentem,
nem volt soha entyem-pentyem.
Egy szerelmem volt, a Rubin,
minket formált meg a Rodin.
/Rubin színrelép, tablóképbe merevedik Vilmával/

NARRÁTOROK
Vilma el.

RUBIN
Rubin vagyok, Hódék fia - - -

BÁRDOK
/hirtelen előlépnek, a Rubinpiros tangót játszák/
Szeme rubinpiros,
Keze rubinpiros,
Lába rubinpiros,
Füle rubinpiros etc.

NARRÁTOROK
A bárdok...

RUBIN
Bárdolatlan bárdok!
Félbeszakítottak.
Node,
ismerjétek meg a kitaszítottat.
Sörvúd erdejében nyertem
bajomra írt:
egy északírt, egy tapírt,
egy Sekszpírt és egy Lírt,
hajnalpírt és szatírt,
s egy krónikást, aki írt.

NARRÁTOROK
Rubin el.
Ti, akik eljöttetek ide
néhány százan,
képzeljétek, hogy ez
a XIII. század.
Ez itt Sörvúd erdeje,
benne Szőr Vud vára...
Reméljük,
számíthatunk ennyi empátiára.
/a színen egy nemes vad üget, majd nyílvesszőtől átlátúve felbukik előbukkan Rubin és csapata/

RUBIN
Talált!
Bár e vad nem túl nemes,
de ebből lesz jó erőleves.
Vigyétek, s mire leszáll az est,
nyárson forogjon a test.
/társak el/

KAPITÁNY
/katonákkal elő/
Hijnye, ez a pimasz paraszt
a szarvasba vesszőt szalaszt!
Ez királyi vad volt, szavamra!
Ezt meg lássam akasztva.
/küzdelem, kardozás, végül a túlerő legyűri Rubint/

RUBIN
Hamis minden vádirat,
eresszétek vádlimat!
Eresszetek köcsögök,
szétrúgom a... fejetek!

KAPITÁNY
Ne pofázzon, vágjátok kupán,
halálára kiiszom kupám.
/Rubin nyakába teszik a kötelet, meghúzzák rajta/

RUBIN
Mielőtt megülnétek toromat,
idézem Villon barátomat:
"Francia vagyok, csak ez kellett,
Párizs szült, Pontoise mellett,
Rőfkötél súgja majd fejemnek:
Hogy mi a súlya fenekemnek."

VILMA
/kétségbeesetten berohan/
Rubin, érted epekedem,
Úgy görcsöl az epekövem.
Mondtam én, hogy ne lőj vadra,
elvisznek a kínzópadra!
Kinek főzök eztán levest,
maradj velem még egy kevest.
Ha itt téged megölnek,
ínsége lesz ez ölnek.

RUBIN
Nem én magytalak el, édes,
te mondtad, hogy elmész.
Férjhez!

VILMA
Ebben is te vagy a hibás,
csak a szarvast hajtod,
semmi mást.
Ha meglátsz egy jól fejlett ünőt,
hát alig várod, hogy kilődd.

RUBIN
Csitt!
Nem érzed a végem szelét?!
Nem érzed a végem szelét?...

VILMA
Tán utoljára szólok veled,
milyen legyen szemfedeled?

HÓHÉR
Áztat én nagyon is szeressem,
hogyha cívódnak szerelmesen.
De valaki mondja meg nékem,
húzzam vagy ne húzzam, kérem.
/megrángatja a kötelet/

KAPITÁNY
/megnézi homokóráját/
Tíz perc múlva lesz csak három,
az akasztás addig várjon.
Mi bemegyünk, iszunk kettőt,
te meg őrizd ezt az egyet.
/a katonák el, Vilma Rubin lábához kuporodik/

SZŐR VUDI ELLEN
/megjelenik, cukorkával csalogatja Vilmát/
Olálá, olálá...
/Vilma hajlik a szóra/

NARRÁTOROK
Szőr Vudi Ellen új vadra les,
megtalálta, akit keres.
Rászedték Rubin kedvesét,
elhitte az édes mesét.
Míg a cukrot szopogatja,
új ruháját mutogatja.
Már a várban él a fattya.
Dicsekedik fűnek, fának,
mi jó dolga van Vilmának.

ŐR
/kikezd Rubinnal/
Hát ez a hely nem túl bájos,
a te pofikád viszont csábos...
/meglát valamit/
Á, patkány, rusnya féreg,
vigyen el a patkánymérég!
MACCS
/a közelben leselkedik/
Gyáva, babonás alak! No, majd én
elbánok vele.
/nyávog/
ŐR
Hé hó, mi ez, gonosz lélek, sicc
te, hol vagy rusnya macska?
MACCS
Haj-haj, de nagy kár lenne érted.
ŐR
KI vagy, mit akarsz?
MACCS
Nem akrok én semmit, csak eszembe jut szegény Ronald. Az is ilyen nagy behemót ember volt. Node a fekete macska!
ŐR
Szegény Ronald? Fekete macska? Mit akarsz ezzel?
MACCS
Ha meggondolom, hogy szegény Ronald épp így állt őrt, mikor árnyékán átment a fekete macska... Szegény, nemtudta mit kell ilyenkor tenni. Három nap múlva elkaparták... Hajaj, szegény Ronald.
ŐR
A kutyafáját! Ne siránkozz, a kutya mindenit!
MACCS
Hát ez még nem segít... Őrt álló katonának halál a fekete macska.
ŐR
De hát akkor mit tegyek?
MACCS
Sok mindent tehetsz, de semmi sem használ. Csak egy. Gyorsan fel kell hajtanod három önkupa savanyú bort.
ŐR
... a Guszti bácsiéból?
MACCS
Csak az használ! Az elsőt állva, a másodikat gugolva, a harmadikat hasonfekve. De vigyáznia kell az embernek, el ne rontsa a hasát.
ŐR
És az segít?
MACCS
Nem az segít, az hasát! De külön ben segít.Mi varázslók tudjuk.

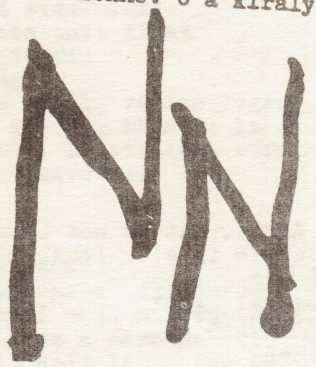
ŐR
Varázsló?
MACCS
En vagyok Csí-riba, a te nyelveden: a Nagy Hal, minden titkok tudója. De ezt csak neked árulom el.Idenézz!
/előveszi a bort köpenye alól/
ŐR
Hát ez?
MACCS
Az első kupa savanyú bor.
ŐR
Ezt tehát állva.
MACCS
/újabb kupát varázsol elő/
Ezt gugolva.
ŐR
Ha kiöntöm, az nem használ?
MACCS
/toppant, mire az Őr felhajtja/
És most jön a legfontosabb. ha son fekve.
ŐR
De nehezen megy. Megpróbálom hanyatt fekve, hátha az jobb.
/horkolni kezd/
MACCS
Ébredj, Rubin! Meneküljünk, amíg lehet!
/eloldozza a kötelet, Rubin a vállára omlik, el/
NARRÁTOROK
Tekintsük át a tényállást.
Vilma a várban a cukrot megette,
mi minden lehet már megette...
Rubin az erdőben bosszúra készül
s itt jön egy ember bátran,
vitézül.
/Iván Hu settenkedik be/
Jött ekkortájt Sörvúd felé
egy fekete, furcsa legény.
Szemében vad tűz villan,
Megmutatja és elillan.
Ólálkodik a lányok körül,
fedi magát kívül, belül.
/apácák jönnek/
IVÁN HU
/eléjük ugrik, széttárja kabátját/
Hu!
/apácák elájulnak, feltűnnek Rubinék/
RUBIN
Állj meg, szatír, mindjárt lövök,
az undortól mindjárt köpök!
MACCS
Mért csinálod, mondd el szépen,
Hadd halljam, te sérült lélek.
IVÁN HU
Mutatványos volt az apám,
örökségül csak ezt kapám.

RUBIN
Nem hiszek neked,
bennem még él a kétely.
Nézzétek meg a
hazugságvizsgálókészülékkel!
/a készüléket behozzák, Iván Hu eléugrik/
IVÁN HU
Hu!
KÉSZÜLÉK
Hát... hát ez nem igaz!...
Vagyis igaz... Igaz...
RUBIN
Szóval igaz?
KÉSZÜLÉK
Igaz.
RUBIN
Amivel végzed szükségleted,
arra itt még szükség lehet.
Állj be közénk, rabolj velem,
van egy vadi új módszerem.
/kezet fognak, majd a narrátorok beszéde alatt eljátsszák a rablási jelenetet/
NARRÁTOROK
Így esett,
- Walter Scott is írja -
hogy Rubinékhoz állt
Sörvúd szatírja.
A zsiványok
új módszerhez nyúlnak,
főszerep jut ebben Iván Hu-nak.
Szokása szerint
fellebbenti leplét,
mást látnak ott,
nem ártatlan lepkét.
Mindenkit földredönt
a frenetikus látvány,
így lesz könnyedén
Rubiné a zsákmány.
RUBIN
Pacifizmus, kímélet, béke,
itt van már a véres idők vége.
NARRÁTOROK
De ott fönn a várban
Tell Vilma érzi,
megjött az idő,
s nem csak szíve vérzik.
/Richárd színrelép, s az eddig egész végig ott ácsorgó Vállas Legényhez fordul/
RICHÁRD
Mond meg te szép vállas gyerek,
a sörvudi út merre vezet!
/a Vállas Legény petrencerúddal mutatja/
MACCS
Valami furcsa szagot érzek,
valami jön, addig éljek!
RUBIN
Nekem is idegen a szag,
errefelé nincs ilyen vad.

Ilyen helyzetben nem lehetünk némák,
alkalmazzuk az új szisztémát.
/Richárd közelébe lopóznak, Iván Hu elé ugrik/

IVÁN HU
Hu! Hu!... Hu!
/Richárd csak nézi, aztán felröhög/
Iván Hu a közönség felé fordul, mély elkeseredéssel széttárja a kabátját/
Mutatványom bevégeztem,
süthetem a hemendekszem.

RUBIN
Nézd, mirajtunk kacag ám!
Kit rejthet e kacagány?
/körbeszaglássza Richárdot/
Ismeretlen volt e szag, persze,
hisz ilyen vad nincsen erre...
Ki más lenne: ő a király.

MIND
Éljen Oroszlánszagú Richárd!

RICHÁRD
Nem csalt meg a szimatotok,
én szaglok itt, királyotok.
Bár szagom enyhébb, mint régen,
Oroszlánsprével tetézem.
Itt van nálam neszeszerem,
fújj be kérlek, nesze szerem!

RUBIN
Tisztellek, király,
de rossz a szélirány.
/összedugják a fejüket/

NARRÁTOROK
Összebújnak, megtervezik,
Szőr Vúdinak kedvét veszik,
örökös kakaskodástól,
állandó Vilmálkodástól.
Nem kell nekik erőszak,
velük megy a menő szag.

RUBIN
/Maccsnak/
Jöttünket te ne csak várd ott,
ássad ki a csatabárdot!
/Maccs ásni kezd, a bárdok előjönnek a gödörből, s míg Rubinék ostromolnak, ők elé-neklik a dalt/

MIND
Velünk van a nyerő illat,
minden gyáva hogy elillant!

MACCS
/nyakon csípi Szőr Vúdi Ellent/
Csúnyán végzed, ez nem vitás,
nem lesz többé perverzitás.

NARRÁTOROK
S közben fenn a bástya ormán
megszippan egy női ormány.
Vilmáé a fitos nózi,
kedvesét csak egyre nézi,
nézi, nézi, nézi, nézi...
/óriási zörej, Vilma lesett a toronyból/

VILMA
Jaj, nyekk!!
... Ó, Rubin!

RUBIN
/megörül/
Ó, Vilma!
/és ez így megy egy darabig/
Ó, Rubin! Ó, Vilma! Ó, Rubin!
Ó, Vilma! Ó, Rubin! Ó, Vilma!

NARRÁTOROK
Most még cifra szókkal megy
megy köztük a hódolat,
de Vilma titkon arra gondol,
milyen lenne Hód alatt.

RUBIN
/taszajgatja magától Vilmát/
Bitófára vár e nyüves,
Vilma most még ne légy tüzes!
Meghal most e pederaszta,
ki még a medvét is megkörnyékezte!
Mi demokráciában élünk,
ki-ki mondja, hogy végezzünk
Sörvúd gonosz várurával!
Fejbe vágjuk egy kapával?

UTÓNÁLLÓ I
Úgy gondolom, bizonyisten,
nem viszi a gijotin sem.

UTÓNÁLLÓ II
Kössük hozzá ló farkához,
úgy szálljon szűz Máriához.

UTÓNÁLLÓ III
Nem tesz kárt több arába,
húzzunk karót a farába!

RUBIN
S ti mit szóltok, három bárd?

BÁRDOK
/gitárjukkal lesújtanak/
Bárd!!!

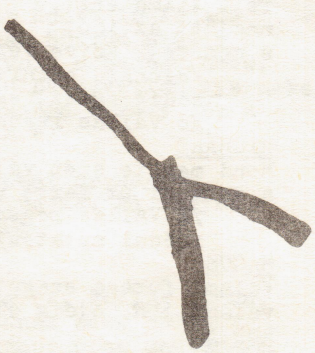
RUBIN
Négyeljük fel, mint egy almát?
Kérdezzük meg erről Vilmát.

SZŐR VÚDI ELLEN
Halál helyett ilyen mámor:
ki lőtt ide? - talán Ámor?
/mindent letépve magáról/
VILMAAAAAAAA!!!
Engedj be az erényövezetbe!!!
/nagy kergetőzés kezdődik, mindenki mindenki ellen
aki megfog valakit, az mond egy almanevet:
jonatán, sztarking, golden, birs...
amikor Rubin azt kiáltja: gránát! - mindenki hasra vágódik/

BÁRDOK
/lassan előjönnek a háttérből, és eléneklik a záródalt/
Mesél az erdő,
Sörvúdi erdő...:

Tegnap erre látták
Tellék lányát, Vilmát.
Kart a karba öltve
Rubin Hóddal sétált.
Felhőtlen jövőjük
Hiába tervezték,
Mert Rubint tőrbe csalva
Bitófára vitték...
Mesél az erdő,
Sörvúdi erdő...
Csellel, altatással
Kiszabadították,
S a csatasorban később
Iván Hu is ott állt.
Richárd, a király is
Őket segítette,
Maccs, a derék barát
Készült a nagy meccsre...
Mesél az erdő,
Sörvúdi erdő...
Szőr Vudi Ellennek
Nem volt szerencséje,
Kielégítetlen
Maradt minden kéje.
Vilmát elrabolta,
És ez a veszte,
Mert Ámornak nyila
Betegre sebezte...

Mesél az erdő,
Sörvúdi erdő...
Itt van a tanulság,
Egyszerű és tiszta:
A Vilmák bizalmával
Soha ne élj vissza.
Ne támadd meg tőrrel,
Aki benned bízna,
Ha megdobnak kővel,
Kenyérrel dobd vissza...
Mesél az erdő,
Sörvúdi erdő.
Mesél az erdő,
Sörvúdi erdő...

VILMA
Büntetésre régi recept:
Bűnös fejre almát helyezz.
Ha nyilad közepébe talál,
utoléri őt a halál.

NÉMAJÁTÉK: komor zene kíséretében bekötik Szőr Vúdi szemét, fejére almát tesznek. Vilma lelépi a távolságot, lő. A narrátor viszi a nyílvesszőt, és Szőr Vúdi szívébe nyomja.

BÁRDOK
Summáját írom Sörvúd várának,
Rubinék éppen lopakodának,
Szép Tell Vilmáért indultak vala
Inog léptüktől Sörvúdnak az fala

Oroszlánszagú legelől vágtat,
Nincs szükség arra,
hogy levágjon százat.
Mondanánk tovább,
de zajlik a dráma
Figyelmezzetek mostanság reája.

Könyvismertetés

A pozsonyi (Bratislava) „Príroda" Könyvkiadó Vállalat gondozásában 1985. évben jelent meg szlovák nyelven az „Erdővédelem" („Ochrana lesa"). c. szakkönyv.

A szerzői kollektíva vezetője dr.Miroslav Stolina, az erdészeti tudományok doktora, a zólyomi (Zvolen) erdészeti és faipari főiskola tanszékvezető egyetemi tanára. A szerzői közösség tagjai Csehszlovákia, Lengyelország, Bulgária és Magyarország szakemberei. Magyar részről dr.Igmándy Zoltán tanszékvezető egyetemi tanár és dr.Bencze Lajos ny. tanszékvezető egyetemi tanár működött közre a könyv megírásában.

A könyv terjedelme 480 oldal, amely 10 fő fejezetre oszlik, mégpedig:

1. Bevezetés
2. Az erdővédelem fejlődésének rövid áttekintése
3. Az erdővédelemtan alapjai
4. Az ember és az erdő
5. Természeti károsító tényezők
6. Előrejelzés az erdővédelemben
7. Az erdők védelme a káros természeti tényezőkkel szemben
8. Az erdők megóvása a káros biotikus tényezőkkel szemben
9. Egyes fafajok és faállományok veszélyeztetettsége különböző káros tényezők részéről és megvédésük alapelvei
0. Az erdővédelem alapvető feladatai a különböző rendeltetésű erdőkben.

A mű tulajdonképpen erdővédelemtan rendeltetésű szakkönyv, amely elsősorban a felsőfokú erdészeti tanintézetek (egyetemek, főiskolák) hallgatói számára íródott, de jellege és tartalma, illetve a benne felhalmozott korszerű ismeretek folytán jól szolgálja a gyakorlati erdővédelem érdekeit is.

Az erdővédelemtan ebben a tankönyvben olyan alkalmazott tudományágként kerül bemutatásra, amely az erdő károsítását mint az erdei ökoszisztémában lezajló biocönotikus folyamatot vizsgálja, feltárva annak sajátosságait és okozati összefüggéseit. Ebben a folyamatban ítéli meg a káros tényezők tulajdonképpeni funkcióját, előfordulásuk feltételeit és aktivizálódásuk okait. Vizsgálja és meghatározza az erdő ellenálló potenciálja szabályozásának lehetőségeit, valamint a káros tényezők erdőre gyakorolt hatásának kiküszöbölését.

Az erdővédelemtannak ekként megfogalmazott koncepciója tette lehetővé az igen eltérő problémák egységes egészbe való összefoglalását annak ellenére, hogy a megoldott kérdések némelyikének az egyes európai országokban különleges jellege van, aminek hátterében sajátos természeti és gazdasági feltételek állnak. Ezeket a sajátos jellegzetességeket azonban nem sikerült teljes egészében figyelembe venni, mert meghaladták volna a könyv terjedelmét. A kitűzött cél azonban az volt, hogy a szerzők rámutassanak azoknak a problémáknak lényegére, amelyek a különböző földrajzi körzetekben azonosak: és ez sikerült!

Az erdővédelemtan egyébként az utóbbi években tudományos kutatómunkával feltárt legújabb ökológiai ismeretekre és összefüggésekre alapoz. Mondanivalója, ismeretanyaga elsősorban az erdőkre vonatkozik, de közvetlenül érinti a tájgondozás és az ember természeti környezetének problematikáját is, amivel kapcsolatban az erdővédelemnek különleges jelentőséget kell tulajdonítanunk.

(A 480 oldalas könyvet számos kimutatás és grafikon, valamint sok szemléltető fényképábra teszi áttekinthetővé és közérthetővé. A fényképek sajnos fekete-fehér kivitelűek.)

A szerzői munkaközösség – élén dr.Miroslav Stolina professzorral – igyekezett megalapozott és tudományos kutatások eredményeire támaszkodó ismeretanyagot közreadni. A társszerzők munkájának egybehangolása és célszerű működtetése Stolina professzor érdeme, aki nagy hozzáértéssel és törhetetlen céltudatossággal kovácsolta össze ezt a művet.

Tekintettel arra, hogy a könyv a legkorszerűbb ismeretanyagot öleli fel, kívánatos és célszerű lenne magyarnyelvű kiadásának meggondolása, illetve megvalósítása.

Dr.Bencze Lajos

A prágai Állami Mezőgazdasági Kiadó (Státni zemeldské nakladatelstvi – Praha) gondozásában 1985. évben jelent meg a „Vadászat az európai szocialista államokban" (Myslivost v evropskych socialistickych státech) c. könyv. Szerzői: Jaroslav BERGL kandidátus, tanszékvezető egyetemi docens, továbbá Josef HROMAS kandidátus, egyetemi docens és BENCZE Lajos kandidátus, nyugalmazott egyetemi tanár. A szerzői munkaközösség vezetője Jaroslav BERGL a Brno-i (Brüni) Agrártudományi Főiskola Erdőmérnöki Karának tanszékvezető docense.

A könyv megírásának célja az volt, hogy a szerzők megismertessék az olvasót a vadászat és a vadgazdálkodás helyzetével, felépítésével, eredményeivel stb. a különböző európai országokban. A szerzők igyekeztek a rendelkezésükre álló fontosab és érdekesebb adatokat úgy földolgozni és összefoglalni, hogy az olvasó alapvető áttekintést kapjon a vadászat helyzetéről az európai szocialista államokban, azok számára összehasonlítási alapul és tanulságként is szolgáljanak. Viszonylag elég sok adat, forrásmunka és információ állt rendelkezésükre, amiket azonban teljes egészében nem lehetett – a könyv terjedelme folytán – feldolgozni, illetve közölni: ezért az esetleges hiányosságért az olvasó elnézését kérik.

A 190 oldal terjedelmű könyv a Csehszlovák Szocialista Köztársaság, a Bolgár Népköztársaság, a Magyar Népköztársaság, a Német Demokratikus Köztársaság, a Lengyel Népköztársaság, a Román Szocialista Köztársaság, a Jugoszláv Szövetségi Szocialista Köztársaság és a Szovjetunió legfontosabb vadászati és vadgazdálkodási adatait tartalmazza. Az egyes országok adatait a következő fejezetekre bontva tárgyalja:

1. Az ország általános jellemző adatai, 2. A vadászat történeti fejlődése, 3. A vadászatot szabályozó hatályos jogszabályok, 4. A vadászat szervezeti felépítése, 5. A fontosabb vadfajok tenyésztése és vadászata, 6. A vadászok oktatása, nevelése, 7. A vadászati tudományos kutatás helyzete, 8. Egyéb vadászati-vadgazdálkodási tevékenység, 9. Vadászati kifejezések, szokások és hagyományok, 10. Művészet a vadászatban, 11. Nemzetközi együttműködés, 12. A vadászat és a vadgazdálkodás jelentősége és fejlesztésének főbb szempontjai.

A vadászat és a vadgazdálkodás a szocialista országokban több alapvető vonatkozásban megegyezik, de ugyanakkor jelentős különbségek lehetnek mind az élőhelyi viszonyokban, mind pedig a vadállományban, továbbá a tilalmi idők megállapításában, a vadászok létszámában, az oktatásban, a hagyományokban stb. Ezeknek a különbözőségeknek egységes rendszerben történő bemutatása jelenti a könyv értékét és ezáltal válik olvasmányossá.

A kiadványt egyébként Csehszlovákia felszabadulásának 40. évfordulója alkalmából jelentette meg a prágai Mezőgazdasági Könyvkiadó Vállalat.

Dr.Bencze Lajos

Több évig tartó laboratóriumi és gyakorlati kísérletek eredménye a **MILLA-TRIÓ** *gyógynövénykozmetikum, amely mint nevében is utalunk rá, három komponensből áll:*

– **MILLA-ECSETELŐ**
– **MILLA-RÁZÓKEVERÉK**
– **MILLA-PASZTA**

alkotják a termékcsaládot. Mindegyik komponens gondosan kiválogatott gyógynövények hatóanyag-kombinációját tartalmazza olyan formában, hogy azok alkalmazáskor egymás hatását kiegészítik és fokozzák!

Ebben az összetételben a **MILLA-TRIÓ**

– *pattanásos*
– *mitesszeres*
– *zsíros*

bőrfelületek ideális éjjel-nappali ápolószere.

A gyógynövény-hatóanyagok ezen kombinációja komplex hatást fejt ki (fertőtlenítő, gyulladásgátló, hámképzést elősegítő stb.), s mint a klinikai kipróbálás is bizonyította, a bőrtünetek igen gyors (2–5 nap) megszűnését, vagy erőteljes javulását eredményezi.

Az említett bőrtüneteknek számos oka lehet, s nem csak a fiatal korosztálynál fordulhatnak elő. A **MILLA-TRIÓ** *gyógynövény-alkotórészei lehetővé teszik, hogy minden korosztály használhassa a készítményt!*

A termékcsalád külön érdeme, hogy nappal is kifejti hatását a **MILLA-PASZTA** *révén, emellett jó fedőképességgel rendelkezik anélkül, hogy a bőr légzését gátolná.*

Külön hangsúlyozni kell, hogy a **MILLA-TRIÓ** *heg és hiperpigmentált foltok nélkül regenerálja az érintett bőrfelületet!*

Minden esetben, de különösen régebbi keletű bőrtünetek esetén javasoljuk, hogy a készítmény használata előtt kozmetikus végezze el a bőrfelület szakszerű tisztítását. Így a **MILLA-TRIÓ** *hatása még gyorsabb!*

Hogyan használjuk a **MILLA-TRIÓ** *termékcsaládot?*

ESTE: A bőrfelületet langyos vízzel tisztítsuk le. Ezután a **MILLA-ECSETELŐ***-t kenjük fel kis vattacsomó, vagy puha ruhadarab átitatásával. Ha a bőrfelület zsírosan fénylik, ajánlatos a pattanások környékét is, pl. az egész arcot hasonló módon kezelni. Ha az ecsetelő megszáradt, a* **MILLA-RÁZÓKEVERÉK***-et kenjük fel az előbbiek szerint. Mindkét komponens használat előtt alaposan felrázandó!*

NAPPAL: Az érintett bőrfelület lemosása után a **MILLA-PASZTÁ***-t kenjük fel vékonyan.*

A megfelelő hatás érdekében a **MILLA-TRIÓ***-t naponta kétszer alkalmazzuk, de lehet többször is.*

A dobozban levő komponensek rendszeres használat esetén – a bőrfelület nagyságától függően – kb. 10–14 napig elegendőek. A **MILLA-TRIÓ***-kezelés szükség szerint folytatható, vagy ismételhető.*

Gyártja:
DELTA IPARI SZÖVETKEZ...
Tatabánya
Fürdő u. 55.

KÜLLEME: EGYÉNI!

TARTALMA: EGYEDI!

HATÁSA: EGYEDÜLÁLLÓ!

MILLA-TRIÓ

GYÓGYNÖVÉNYKOZMETIKUM

PATTANÁSOS BŐRFELÜLETEK APOLÁSÁRA

MILLA-TRIÓ